

petrol-iş

Kadın

Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası Kadın Dergisi

SAYI: 73 ARALIK 2024

Petrol-İş MYK 25 Kasım Açıklaması
**İNSANA YAKIŞIR İŞ İÇİN, ŞİDDET VE
TACİZDEN ARINDIRILMIŞ İŞYERLERİ!**

Mısır Genel Petrol İşçileri Sendikası'nın İlk
Kadın Genel Sekreteri Aida Mohi El-Din
**"BİZ KADINLAR HER ŞEYİN
ÜSTESİNDEN GELECEK GÜÇTEYİZ"**

Autoneum Erkurt Çalışanı Üyemiz
Ebru Cesur'la Kitabı "Samira"yı Konuştuk
**"HERKESE KENDİ HİKÂYESİNDE
BAŞARILAR DİLİYORUM"**

Aliağa Tüpraş Temsilcileri
Hale Kaymak ve Aycan Meriç:
**"ÖNYARGILARI KIRMAK İÇİN BAKIŞ
AÇISINI DEĞİŞTİRMEK ŞART"**

ILO'nun "İşyerinde Şiddet ve Taciz
Algıları & Deneyimleri" Araştırması
**"SENDİKALAR ŞİDDETE KARŞI
KORUMA SAĞLIYOR"**

IndustriALL Türkiye Kadın Ağı Toplandı
**"ÜCRET EŞİTLİĞİ İÇİN CİNSİYETTEN
BAĞIMSIZ İŞ DEĞERLEMESİ"**

SAYI 73
ARALIK 2024

İÇİNDEKİLER

- 4 Merkez Yönetim Kurulu adına Genel Başkan Süleyman Akyüz'ün 25 Kasım Açıklaması
İNSANA YAKIŞIR İŞ İÇİN, ŞİDDET VE TACİZDEN ARINDIRILMIŞ İŞYERLERİ!
- 6 Türkiye'de ve Dünyada
ÇALIŞMA YAŞAMINDA KADIN OLMAK
- 8 Mısır Genel Petrol İşçileri Sendikası'nın İlk Kadın Genel Sekreteri Aida Mohi El-Din:
"BİZ KADINLAR HER ŞEYİN ÜSTESİNDEN GELECEK GÜÇTEYİZ"
- 11 **BİLGE KIZ**
- 12 **KÜRESEL ETKİNLİKLER & HABERLER**
- 14 Türkiye'de Çalışma Yaşamında Şiddet ve Tacize Dair Kapsamlı Bir Çalışma
"SENDİKALAR ŞİDDETE KARŞI KORUMA SAĞLIYOR"
- 16 **KADIN AJANDASI**
- 18 **SAĞLIK**
Karpal Tünel Sendromu
- 21 Bursa Şubemize Bağlı Autoneum Erkurt Çalışanı Ebru Cesur'la Kitabı "Samira" Hakkında Konuştuk
"HERKESE KENDİ HİKÂYESİNDE BAŞARILAR DİLİYORUM"
- 24 **GÜNÜ GÜNÜNE YAŞAYANLARIMIZ / Suat Derviş**
Çocuğu Hastalanırsa Kadın İşçi Ne Yapar?
- 26 Aliağa Tüpraş Temsilcileri Hale Kaymak ve Aycan Meriç'le Söyleştik...
"ÖNYARGILARI AŞMAK İÇİN BAKIŞ AÇISINI DEĞİŞTİRMEK ŞART"
- 28 **KADINLARDAN ÖYKÜLER**
Güvercin Beyazlığı / Işıl Bayraktar
- 32 Görme ve İşitme Engelli Yazar, Aktivist Helen Keller'in Ömür Boyu Eğitimci
ANNE SULLIVAN
- 34 Kır Yaşamını Tuvale Aktaran Kadın Marcella Cooper:
"BASİT ŞEYLERDE BÜYÜK GÜZELLİKLER GÖRÜYORUM"
- 36 **PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "ILO190 İMZALANSIN" DEDİ**
Petrol-İş Üyesi Kadınlardan Bir Haftalık Farkındalık Kampanyası
- 47 Gebze Şubesi Kadın Komisyonu'nun 25 Kasım Etkinliğindeydik
TOPLUM VE ÇALIŞMA YAŞAMINDA ŞİDDET VE TACİZİN ÖNLENMESİ İÇİN YASAL DAYANAKLAR
- 50 **OKUMA KÖŞESİ**
• Bu Roman Olan Şeylerin Romanıdır
• Unutulmayan Kadınlar

MERHABA

Bir kiş sayısıyla tekrar karşınızdayız. Yeni yıla girmeden önce dergimizin elinize geçmesi umuduyla şimdiden 2025'in hepimiz açısından sorunların azaldığı, mutluluk ve başarının arttığı bir yıl olması dileklerinizi paylaşıyoruz. Yeni yılın aynı zamanda kadınlar için şiddet ve tacizin olmadığı, insana yakışır iş koşullarının sağlandığı, enflasyon altında ezilmediğimiz bir dönemin başlangıcı olmasını diliyoruz.

Bu sene hepimiz açısından yoğun bir dönem oldu. Pek çok etkinliğe katıldık, kadınlar için insana yakışır iş koşullarının sağlanmasında sendikaların ne kadar büyük bir role sahip olduğunu tekrar hatırladık.

Küresel sendikamız IndustriALL ile yoğun etkileşim içerisinde olduğumuz bu dönemde katıldığımız etkinlikleri ve çalışmaları ayrıntılı olarak paylaştık. Bu etkinlikler aynı zamanda önümüzdeki döneme dair çalışmalar hakkında ipuçları da içeriyor.

25 Kasım kadına yönelik şiddetle mücadele günü kapsamında her sene olduğu gibi, Petrol-İş'li kadın üyelerimizin de katılımıyla ILO'nun 190 sayılı çalışma yaşamında şiddet ve tacizin önlenmesi sözleşmesinin ülkemizde imzalanması için çağrımızı tekrarladık. Merkez Yönetim Kurulu adına genel başkanımız Süleyman Akyüz'ün açıklaması da benzer mesajlar içeriyor. İlgili sayfalarda paylaştık. Kampanya kapsamında örgütlü olduğumuz işyerlerinden kadın üyelerimizin fotoğraflarını da bu sayımızda paylaştık.

Kadına yönelik şiddetle mücadele günü vesilesiyle Gebze şubesi kadın komisyonunun düzenlediği etkinlikteydik, kadın üyelerimize sendikamızın şiddetle mücadele politikalarını, çalışma yaşamında şiddete dair yasal mevzuatı ve ILO'nun 190 sayılı sözleşmesinin işyerlerinde şiddet ve tacizi durdurmaya yönelik uygulamalarını anlattık. Bir hukuk uzmanının da katıldığı etkinliğin ayrıntıları ilgili haberde.

Türkiye'de ve dünyada çalışma yaşamında kadınların durumuna dair ayrıntılı bilgiler içeren kapsamlı araştırmaları incelediğimiz yazımızda dünya ekonomik forumunun ve uluslararası çalışma örgütünün raporlarına yer verdik.

Mısır Genel Petrol İşçileri Sendikası heyetinin Petrol-İş ziyaretinde tanıştığımız, sendikamızın ilk kadın genel sekreteri Aida Mohi El-Din ile Mısır'da hem toplum yaşamında, hem çalışma yaşamında hem de sendikalarda kadın olmanın zorlukları, günümüzde kadınların durumu üzerine bir söyleşi yaptık. Deneyim alışverişi iki taraflıydı, dergimizi çok beğendiklerini, benzer bir dergi çıkarmak için yararlanmak üzere yanlarında götüreceklerini söylemeleri, bizi hem mutlu etti hem gururlandırdı.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) İsveç Türkiye Büyükelçiliği desteğiyle yaptırdığı "İşyerinde şiddet ve taciz algıları ve deneyimleri" araştırması Türkiye'de çalışma yaşamında şiddet ve tacize dair kapsamlı bir çalışma. Sonuçları 16 Ekim 2024'te tanıtım toplantısıyla paylaşılan araştırma, sendikaları da yakından ilgilendiren önemli bulgular içeriyor. Okumanızı öneririz.

Ebru Cesur, genç bir kadın üyemiz, Bursa şubemizin örgütlü olduğu Autoneum Erkurt işyerinde çalışıyor. Aynı zamanda anne ve yazar. İlk kitabı "Samira'yı duyduğumuzda kendisiyle söyleşi yapmaya karar vermiştik. Yaptık da...

Bu sene toplumsal cinsiyet dersleri için katıldığımız temsilci eğitimleri sırasında Aliğa Tüpraş'tan iki temsilcimizle söyleşi yapmıştık. Hale Kaymak ve Aycan Meriçle toplumsal cinsiyet dersimiz, sendikamızın eşitlik politikaları ve işyerlerinde temsilci olmak üzerine sohbet ettik.

Geçtiğimiz sayıda başladığımız ve bundan sonraki sayılarımızda da yer vermeyi düşündüğümüz, Cumhuriyet dönemi gazeteci ve yazar Suat Derviş'in 1936 yılında Cumhuriyet gazetesine yayınlanan "Günü Gününe Yaşayanlarımız" köşesinin bu sayıdaki söyleşisi, çocuğu hastalanan bir kadın işçinin işten ayrılmak zorunda kalmasını ve karşı karşıya kaldığı çaresizliği ele alıyor. Gerçek tanıklıklar, gerçek hikâyeler...

Helen Keller, işitme ve görme engelli, aynı zamanda yazar ve aktivist. Bu nasıl mümkün olabilir dersiniz, Anne Sullivan'ı tanımanız gerekir. Anne Sullivan, elli yılı aşkın süredir Helen Keller'e hem eğitmen hem can yoldaşı olmuş. Hepsinden önemlisi, dış dünyaya bağ kurmasını sağlayan da o. Hayat öyküsüne yakından bakalım dedik.

Kadın ajandamız, Bilge Kız, sağlık, okuma köşemiz, kadın öyküleri köşelerimiz bu sayımızda da yeni içerikleriyle karşınızda. Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle keyifli okumalar dileriz.

kadın

Yerel Süreli Yayın

Petrol-İş Dergisi'nin özel ekidir.

Üç ayda bir yayınlanır.

Aralık 2024'te basılmıştır.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu

Süleyman Akyüz / Genel Başkan

Ahmet Baranlı / Genel Sekreter

Mehmet Kaya / Genel Mali Sekreter

Niyazi Recepkethüda / Genel Örgütlenme ve Eğitim Sekreteri

Ali Haluk Koşar / Genel Yönetim Sekreteri

Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri

Sendikası adına sahibi:

Süleyman Akyüz, Genel Başkan

Sorumlu yazı işleri müdürü:

Ahmet Baranlı, Genel Sekreter

Genel Yayın Yönetmeni

Selgin Zırhlı Kaplan

Tasarım & Uygulama

Petrol-İş Kadın Servisi

İdare Yeri:

Altunizade Mah. Kuşbakışı Cad. No: 23 Altunizade
81180 Üsküdar/İSTANBUL

Tel: {0216} 474 98 70 (10 hat)

Faks: {0216} 474 98 67

Baskı: EGE Basım Print&Press

Esatpaşa Mah. Ziyapaşa Cad. No:4
34704 Ataşehir/İSTANBUL

www.petrol-is.org.tr/kadindergisi

kadin@petrol-is.org.tr

www.facebook.com/petroliskadindergisi

Merkez Yönetim Kurulu adına Genel Başkan Süleyman Akyüz'ün 25 Kasım Açıklaması

Petrol-İş, ILO'nun 190 Sayılı "Çalışma Yaşamında Şiddet ve Tacizin Önlenmesi Sözleşmesi"nin İmzalanması Çağrısını Yineledi

**İNSANA YAKIŞIR İŞ İÇİN, ŞİDDET
VE TACİZDEN ARINDIRILMIŞ İŞYERLERİ!
ILO190 İMZALANSIN!**

Her sene kadına yönelik şiddete ve kadın cinayetlerine dair istatistikler yayınlanıyor. Resmi rakamlara göre, ülkemizde her gün yaklaşık yedi yüz kadın şiddete uğradığını belirterek yardım çağrısında bulunuyor. Günde dört yüze yakın kadın, sığınma talebinde bulunuyor. Bunlar sadece adalete erişebilen kadınların sayısı. Ülkemizde her yüz kadından 38'i hayatının bir döneminde en az bir kez şiddete uğruyor. Sadece bu yıl öldürülen kadınların sayısı 400'ün üzerinde. Bu rakamlar basına yansıyan haberlerden elde edilenler. İşlenen

suçun ne kadar ciddi boyutlara ulaştığı ortada. Rakamları oluşturanların, şiddet mağduru kadınlar olduğunu unutmadan, toplumu, iş yerlerini, sokakları şiddetten temizlemek için sendikalar da içinde olmak üzere, toplumun tüm kurumlarıyla kararlı bir mücadele yürütmeye mecburuz.

Kadına yönelik şiddet, ciddi bir insan hakları ihlalidir. İnsana yakışır iş için başta gelen koşullardan birisi, işyerlerinin şiddet ve tacizden arındırılmış olmasıdır. Kadın işçilerin güvenli ortamlarda yaşamaları ve çalışmalarını en önemli insan haklarından birisidir, bu

hakkın temin edilmesini sağlamak için sendikaların elinde güçlü araçlar var. Sendikalar, bu araçları kullanarak sorunun çözümü konusunda öncülük edebilir, somut adımlar atabilir.

Petrol-İş Sendikası olarak eşitlik mücadelesinin bir parçası olarak gördüğümüz şiddetle mücadele konusundaki kararlılığımız sürüyor. Tüzüğümüzde, toplu sözleşmelerimizde kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda hükümler koyduk, üyelerimizi bu konuda bilinçlendirmek, sendikamızda ve örgütlü olduğumuz işyerlerinde mücadeleyi güçlendirmek için toplumsal cinsiyet eğitimlerimizde şiddetle mücadelenin etkin araçlarından biri olan ILO'nun 190 sayılı sözleşmesine yer veriyoruz. Her sene bu konuda farkındalık yaratmak amacıyla kadın üyelerimizle kampanyalar düzenliyoruz. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 190 sayılı "Çalışma yaşamında şiddet ve tacizin önlenmesi" sözleşmesinin ülkemizde onaylanması ve yürürlüğe girmesi için çağrılar yapıyor, ulusal ve uluslararası düzeyde ortak çabalar içinde yer alıyoruz.

25 Kasım Kadına Yönelik Uluslararası Mücadele Günü vesilesiyle 190 Sayılı ILO sözleşmesinin ülkemizde onaylanması çağrılarımızı tekrarlıyoruz.

ILO190 imzalsın, çalışma yaşamında şiddet ve taciz son bulsun!

İnsana yakışır iş, şiddetsiz ve tacizsiz işyerleri, sendikayla gelecek!

Hayatın her alanında eşitlik, ayrımcılığa, şiddete, tacize son!

Petrol-İş Sendikası
Merkez Yönetim Kurulu adına
Süleyman Akyüz
Genel Başkan

**İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ**

ILO190 İMZALANSIN!

petrol-iş

Petrol-İş'ten bir haftalık ILO190 İMZALANSIN kampanyası

Petrol-İş Sendikası olarak her sene 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü vesilesiyle yinelediğimiz, kadına yönelik şiddete karşı farkındalık yaratmak ve ILO'nun 190 sayılı Çalışma Yaşamında Şiddet ve Tacizin Önlenmesi Sözleşmesi'nin imzalanması çağrısında bulunmak amacıyla yürüttüğümüz "ILO190 İmzalsın!" kampanyamıza Türkiye'nin dört bir yanından Petrol-İş üyesi kadınlar katıldı. Kampanyamıza erkek üyelerimiz de destek verdi.

Türkiye'de ve Dünyada Çalışma Yaşamında Kadın Olmak

Çalışma yaşamında cinsiyete dayalı ayrımcılık, ücret farkı ve şiddet gibi temel verileri inceleyen ve farklı kurumlar tarafından düzenli olarak yayınlanan raporlar, Türkiye'de ve dünyada toplumsal cinsiyet eşitliğinin hangi düzeyde olduğunu ortaya koyuyor.

Dünya Ekonomik Forumu'nun 2006 yılından beri düzenli olarak yayınladığı **Küresel Cinsiyet Uçurumu Raporu 2024** her sene ülkede ekonomik katılım ve fırsatlar, eğitim durumu, sağlık ve ömür süreleriyle siyasi katılım olmak üzere dört temel alanda cinsiyet eşitliğinin mevcut durumunu ve gelişimini karşılaştırıyor. Bu karşılaştırmaların sonucunda, küresel cinsiyet uçurumu endeksi ortaya konuluyor.

Bu sene on sekizincisi yayınlanan raporda 146 ülke karşılaştırılıyor. Rapora göre, küresel olarak cinsiyetler arasındaki uçurumun kapanması için 134 yıl geçmesi gerekiyor.

İzlanda yüzde 93.5 ile cinsiyetler arasındaki farkı en aza indirerek birinci sırada yer alıyor. İzlanda'nın birinci sırada olduğu on beşinci yıl. İzlanda, ekonomi alanında cinsiyet farkının yüzde 90'ından fazlasını kapatan tek ülke.

Avrupa ekonomileri ilk 10'da yedi sırada yer alıyor. İzlanda'nın yanı sıra Finlandiya (2., %87,5), Norveç (3., %87,5), İsveç (5., %81,6), Almanya (7., %81) yer alıyor. İrlanda (9., %80,2) ve İspanya (10., %79,7) ilk onda alan diğer Avrupa ülkeleri.

Geriye kalan üç sırayı Doğu Asya ve Pasifik (Yeni Zelanda, 4., %83,5), Latin Amerika ve Karayipler (Nikaragua, 6., %81,1) ve Sahra Altı Afrika (Namibya, 8., %80,5) ekonomileri oluşturuyor.

Türkiye, küresel sıralamada 127. ülke durumunda. Cinsiyetler arasındaki eşitlik, yüz üzerinden 64.5 puan.

Dört temel alandaki cinsiyet eşitliği değerlerine göre, Türkiye, ekonomik katılım ve fırsatlar bakımından 146 ülke arasında 133. sırada görünüyor. Bu alandaki eşitlik değeri, 0.507 olarak veriliyor. Eğitime katılım bakımından 0.987 değeriyle 90. sıradayız. Sağlık ve ömür kriteri bakımından Türkiye 0.966 ile 98.

sırada. Politik güçlendirme bakımından ise 0.118 puanla 114. sıradayız.

Ekonomik katılım ve fırsatlar kategorisinde bulunan alt başlıklarda ise sıralama ve puanlar şu şekilde:

İşgücüne katılım oranı açısından 146 ülke arasında 132. sırada olan Türkiye'nin bu kategorideki puanı 0.492. Eşdeğerde işe eşit ücret açısından 0.601 puanla 96. sırada olan Türkiye, cinsiyetler arası kazanç karşılaştırmasında da 121. sırada yer alıyor, bu kategorideki puan ise 1'den epey uzakta: 0.227.

Rapora göre, Türkiye'de işgücüne katılan 29 milyon yetmiş bin kişinin 19 milyon 420 bini erkeklerden oluşurken, bu rakamın ancak üçte birine yakını, yani 9.66 milyonu kadınlardan oluşuyor.

Raporun Türkiye'ye ilişkin verileri arasında kayıt dışı çalışma, işsizlik gibi veriler de paylaşılıyor.

Buna göre, Türkiye'de kayıt dışı çalışanların % 36.32'sini kadınlar oluşturuyor. İşsizlik rakamları ise erkekler için % 9.10 olarak verilirken, kadınlar için bu oran % 13.71 olarak açıklanıyor.

Raporda yer alan çalışma yaşamında toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin verilerden birisi de ücretsiz ev işleri ve bakım emeğine ayrılan zaman. Erkekler için % 3.71 olan bu oran, kadınlar için erkeklerin beş katından fazla: % 19.15.

Çalışma yaşamında cinsiyet eşitliğine ilişkin veriler içeren bir diğer periyodik yayın da, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından her sene güncellenen **Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm, Eğilimler 2024** raporu. Raporda çalışma yaşamında yer alan kadınlara dair aşağıdaki temel bulgular paylaşılıyor:

► 2024 yılında 15 yaş ve üstü kadınların yüzde 45,6'sı, erkeklerin yüzde 69,2'si istihdamda yer aldı. Rapora göre, cinsiyetler arasında yüzde 23,6'lık fark temel olarak aile içi sorumluluklardan kaynaklanıyor. Sonuç olarak, ücretsiz bakım işlerinin paylaşımındaki orantısızlık, bu işlerin ağırlıklı olarak kadınlara yüklenmesi, toplumsal cinsiyete dayalı istihdam açıklarının oluşmasında büyük bir paya sahip.

RAPORUN ONSEKİZ YILINDA (2006-2024) İLK ONA GİREN ÜLKELER

BEL = Belçika; CHE = İsviçre; DEU = Almanya; DNK = Danimarka; ESP = İspanya; FIN = Finlandiya; GBR = Birleşik Krallık; IRL = İrlanda; ISL = İzlanda; LSO = Lesoto; LTU = Litvanya; LVA = Letonya; NAM = Namibya; NIC = Nikaragua; NLD = Hollanda; NOR = Norveç; NZL = Yeni Zelanda; PHL = Filipinler; RWA = Ruanda; SVN = Slovenya; SWE = İsveç; ZAF = Güney Afrika.

► İstihdamda toplumsal cinsiyete dayalı açığın oluşumunda aile sorumluluklarının rolü düşük gelirli ülkelerde yüzde 14, alt-orta gelirli ülkelerde yüzde 21, üst-orta gelirli ülkelerde yüzde 18, yüksek gelirli ülkelerde yüzde 13'tür.

► Düşük gelirli ülkelerde, toplumsal cinsiyete dayalı istihdam açığının yüzde 62'sini aile sorumlulukları oluşturmaktadır. Yüksek gelirli ülkelerde bu oran yüzde 80'e ulaşırken, orta gelirli ülkelerde yüzde 76'ya yakındır.

► Dünya genelinde, ücretsiz aile işlerine katkıda bulunan kadınların oranı yüzde 16 iken, erkeklerde bu oran yüzde 6.

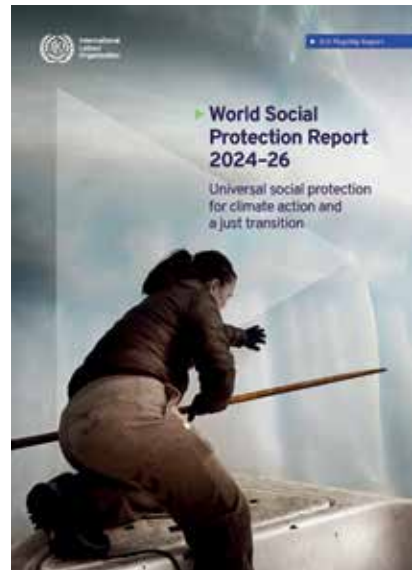
► Raporda yer alan bir diğer önemli bulgu da, istihdamda yer aldığı halde kadınların erkeklere oranla daha düşük gelire sahip olmalarına dair. Rapora göre, yüksek gelirli ülkelerde, erkeklerin kazandığı her 1 dolara karşılık, kadınlar 73 sent kazanıyor. Düşük gelirli ülkelerde ise kadınlar erkeklerin kazandığı her dolara karşılık sadece 44 sent kazanıyor.

► Cinsiyetler arasındaki bu ücret farkının en büyük sebeplerinden birisi, kadınların kırılğan işlerde daha fazla çalışıyor olmasıyla açıklanıyor. Bu durum, istihdam kalitesinde açık kavramıyla açıklanıyor. Kayıtdışı istihdamda bu ücret açığı daha da artıyor.

► Kayıtlı istihdamdaki kadınlar, çalıştıkları her yıl için yüzde 2,1'lik bir kazanç artışı elde ederken, kayıtdışı istihdamda sadece yüzde 0,8'lik bir kazanç artışı

söz konusu. Erkekler için çalışma süresinin getirdiği yıllık kazanç artışı, hem kayıtlı hem de kayıtdışı işçiler için yüzde 1,5'e yakın.

Dünya Sosyal Koruma Raporu 2024-26'da ise güvence konusu ele alınıyor. Kadınlar arasında iş açığının 2023 yılında 220,7 milyon, erkekler arasında 214,1 milyon olması bekleniyor. Kadınlar için 2023 iş açığı oranı % 13,7 iken, erkekler için bu oran % 9,3. Tüm ülke gelir grupları arasında kadınların iş açığı erkeklerinkinden daha yüksek, ancak cinsiyet farklılıkları düşük gelirli ve düşük-orta gelirli ülkelerde daha belirgin; bu ülkelerde kadınların iş açığı erkeklerden % 7 fazla. Üst-orta gelirli ve yüksek gelirli ülkelerde 2023 yılında kadınların iş açığı oranı erkeklerden sırasıyla % 3 ve % 2.3 daha yüksek. *

MISIR GENEL PETROL İŞÇİLERİ SENDİKASI'NIN İLK KADIN GENEL SEKRETERİ AIDA MOHİ EL-DİN:

"BİZ KADINLAR HERŞEYİN ÜSTESİNDEN GELECEK GÜÇTEYİZ"

Aida Mohi El-Din, Mısır'da gaz dağıtımından sorumlu Gasco Petroleum şirketinde İnsan Kaynakları Müdürü olarak çalışıyor. İşyerinde örgütlü Mısır Genel Petrol İşçileri Sendikası'nın da genel sekreteri. Sendikanın yirmi beş yönetim kurulu üyesinde tek kadın yönetici. Kendisiyle Mısır'da toplum hayatında, çalışma yaşamında ve sendika dünyasında kadın olmak üzerine küçük bir söyleşi yaptık.

Söyleşi: Selgin Zırlı Kaplan

Petrol-İş Sendikası'nın Şubat 2024'teki Mısır ziyaretinde Mısır Genel Petrol İşçileri Sendikası'yla imzalanan eğitim ve kültürel iş birliği anlaşmasına istinaden, karşılıklı deneyim alışverişinin sağlanması kapsamında Mısır Genel Petrol İşçileri Sendikası 10-15 Kasım 2024 tarihleri arasında sendikamızı ziyaret etti. Gelen heyet içerisinde sendikanın genel sekreterliğini yürüten ve sendikanın ilk kadın yöneticisi ünvanını taşıyan Aida Mohi El-Din de vardı. Aida Mohi El-Din, Mısır'ın gaz dağıtımından sorumlu Gasco Petroleum Şirketi'nde İnsan Kaynakları Müdürü olarak çalışıyor. Ayrıca Mısır Sendikaları Konfederasyonu'nda Kadın Çalışanlar Sekreteriyasında görevli.

Merhaba, kendinizi tanıtır mısınız?

İsmim Aida Mohi El-Din. 50 yaşındayım, evliyim ve kendini üniversiteye adanmış iki kızım var. Kızlarımdan biri evli. İkisi de çalışıyor.

Nerede çalışıyorsunuz, göreviniz nedir? Kaç yıldır çalışıyorsunuz?

25 yıldır Gasco Petroleum şirketine çalışıyorum. Şu anda insan kaynakları genel direktörüyüm.

Şirketiniz özel mi, kamu şirketi mi?

Gasco Petroleum bir kamu şirkettir. Gaz alanında uzmanlaşmış bir şirket. Mısır'ın bütün bölgelerine gaz dağıtımıyla ilgili tüm faaliyetleri yürüten ana şirketiz. Şirketimiz ayrıca propen de üretiyor. Gazın dağıtımı, iletimi ve depolanmasından sorumluyuz.

İşyerinde kaç kadın çalışıyor?

Şirkette beş bin civarı çalışan bulunuyor, bu çalışanların yaklaşık dokuz yüzü kadınlardan oluşuyor.

Kadınlar ne tür işler yapıyor?

Kadınlar daha çok mühendis, doktor, muhasebeci, yönetici gibi uzmanlık gerektiren işlerde çalışıyor. Dağıtım, iletim ve depolama alanlarında gerekli tüm yerlerde kadınlar çalışıyor.

Mısır Genel Petrol İşçileri Sendikası heyetindeki tek kadın olan **Aida Mohi El-Din**, sendikanın ilk kadın genel sekreteri.

Şirketin ayrıca merkezi de bulunuyor. Bu merkez, bütün Mısır'a gaz dağıtımını sağlayan panellere sahip. Gaz dağıtımının planlaması belirli odalardan yapılıyor.

Bu pozisyonda çalışmaya başlamadan önce herhangi bir eğitim aldınız mı? İlk işyeriniz mi?

Başka bir işte çalışmadım hiç. Kahire'de bulunan ve Mısır'ın en büyük üniversitesi olan Ain Shams Üniversitesi'nde İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nden mezun oldum, sonra muhasebecilik yaparak işe başladım. Sonra bu pozisyonda çalışmaya başladım.

Sendikanız hangisi? İşe başlar başlamaz sendikalı mı oldunuz, sizde nasıl işliyor süreç?

İşe başladığımdan beri sendikalıyım. 2005 yılında sendikaya seçimle gelinen pozisyona geldim, sendikanın sekreterlik bölümünde başladım. Yirmi yıldır seçilmiş olarak yönetimdeyim. Sendikadaki yöneticilik görevim nedeniyle işyerinde belli saatler çalışıyorum.

Sendikada göreviniz nedir? Seçim sürecinden söz eder misiniz biraz?

Çalışma Bakanlığı'nın sendikal sistemi iyileştirmek için aldığı bir karar doğrultusunda, sendika seçimleri yasayla belirlenmiş durumda.

Sendikaların seçimleri belirli dönemlerde ve bakanlık izniyle yapılıyor, bakanlık bu seçimlere karışmıyor, sadece seçim tarihlerini belirliyor. Seçim tarihleri, önce şube düzeyinde gerçekleştiriliyor, daha sonra sendikada ve son olarak konfederasyonda olacak şekilde belirleniyor.

Şube seçimleri önemli, en temel seçimlerden bir tanesi. Önce şube düzeyinde seçiliyorsunuz yani.

Ben de önce şube seçimlerine katıldım, benimle birlikte başka kadınlar da seçime girdi.

Mısır Petrol İşçileri Sendikası'nda 25 yönetim kurulu üyesinden en az birinin kadın olması zorunluluğu var.

Bu sendikanın bir uygulaması mı yoksa İş Yasası'nda mı var?

İş Yasası'na dayanan bir uygulama. Anayasa'da bir maddede yapılan değişikliklerle de parlamentodaki vekillerin en az yüzde yirmibeş* kadınlardan oluşması şartı getirilmişti.

İki çocuğunuz var ve yirmi beş yıldır çalışıyorsunuz, üstelik sendikal göreviniz de var. Hiç zorlandığınız oldu mu?

Başta sadece şube genel sekreteriydim. O zamanlar daha çok bakıcı hizmeti alıyordum. Sabahtan öğlene kadar çalışıyordum, o arada bakıcıya bırakıyordum.

Sonra işten çıkıp çocukları alıyordum, günün kalanında ben bakıyordum. Çocuklar büyüdükten sonra çeşitli kurslara gitmeye başladılar.

Ne tür kurslar mesela?

İlkokuldan sonra yüzme, basketbol kurslarına gönderdim. Ücretli kurslar bunlar.

Eşinizden hiç destek aldınız mı bu süreçte? Evde yardım aldınız mı?

Eşim polis memuruymdu o yüzden hiç vakti olmuyordu. İş gereği sürekli dışarıydı. Mısır'da polis memurları çok yoğun çalışıyor. Sabah başlıyorlar gece yarısına kadar çalışıyorlar. Yirmi dört saate yakın çalışıyordu. Ama evde olduğu zamanlar elinden geldiğince yardım ederdi.

İşin büyük kısmını üstlenmişsiniz...

Biz kadınların bunun üstesinden gelebilecek güçte olduğuna inanıyorum. 2018'de çocuklar büyüyüp üniversiteye gittikten sonra şubeden genel sendikaya geçtim.

MISIR PARLAMENTOSUNDA YÜZDE 25 KADIN KOTASI

15 Haziran 2020 tarihinde Mısır Parlamentosu'nda anayasada bir maddede değişiklik yapılarak, meclisteki parlamenterlerin en az yüzde yirmibeşinin kadınlardan oluşması amacıyla kota uygulanmasına karar verildi. Yeni yasanın uygulanması sonucu, şu anda parlamentoda 2021-2026 dönemi için seçilen 596 parlamenterden 162'si kadınlardan oluşuyor. Bu oran, yüzde 28'e karşılık geliyor.

Genel sekreter olarak sendikada hangi işlerden sorumlusunuz?

Sendikada faaliyetlere dayalı tüm işler genel sekreterden geçiyor. Toplantıların planlanmasından gerçekleştirilmesine, şube toplantılarının yapılmasına kadar birçok sorumluluğum var. Bu işlerin bütün ayrıntıları benden geçiyor. Başkan yardımcısından çok daha fazla sorumluluğum var. Ayrıca Mısır Sendikaları Konfederasyonu'nda kadın çalışanlar sekreteriyasındayım.

O alandaki bütün işlerden de ben sorumluyum. Örneğin Cenevre'de konfederasyonların toplantısı olduğu zaman, orada bütün sendikalar adına katılıyorum.

Mısır'da kaç sendika var?

Bir tane konfederasyon var diyebiliriz, başka var ama kağıt üzerinde. Mısır Sendikaları Konfederasyonu'na bağlı 27 üye sendika bulunuyor. Tüm işkollarındaki toplam sendika sayısı bu kadar.

Sendikanızda kadınlar aktif katılım gösteriyorlar mı?

Kadınlar haklarına sahip çıkıyor ve seçimlere katılıyorlar. Sadece ben değil, seçime giren bir çok kadın var. Zorunluktan öte, kadınlar bu iş için mücadele ediyorlar. Aksi durumda sadece bir kadın olurdu, yasal zorunluluk da yerine getirilmiş olurdu. Ama böyle değil, birçok kadın katılım gösteriyor.

Merkez yönetiminde kadın yönetici sayısı için bir sınırlama var mı?

En az bir kadın yönetici şartı var. Daha da fazla olabilir. Bir şubede örneğin beş yönetici de kadın, birinde üç kadın yönetici var. Ancak merkeze gelmek daha zor. Merkez yönetimine aday olan beş kadın vardı, beş kadınla da yarıştım, ben kazandım.

Cam tavan hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizde de yaşıyor mu?

Mısır'da kadınların çalışmaları önünde herhangi bir engel yok, bu konuda özgürler, istedikleri gibi çalışabilirler. Yönetim kurulunuzla yaptığımız toplantıda Mısır'da kadınların altın çağını yaşadığını belirttim. Bunun sebebi devlet başkanı Abdülfettah es-Sisi döneminde kadınların özel olarak desteklenmesi. Yani pozitif ayrımcılık uygulanmaya başlandı. Sadece sendikalar açısından değil, mesela bakanlıklarda da kadınlara yer verildi. İl yönetimlerinde, valiliklerde aynı şekilde. Birçok kadın vali olarak seçildi. Dolayısıyla toplumsal olarak da desteklenmeye, teşvik edilmeye çalışıldı.

Sendikanızda kadınların oranı nedir, yönetici ve temsilci oranı?

Sendikamızın üç yüz bin üyesi var. Bu rakamın yaklaşık yüzde otuzu, yaklaşık doksan bin kadınlardan oluşuyor. Bakanlar da sendikalardan geliyor. Sendikamızın bir önceki genel başkanı şimdiki çalışma bakanı. Aynı zamanda konfederasyonun da başkanıydı. Sendikamızın merkez yönetiminde şimdilik ben varım. Ayrıca, yönetim kademelelerinde kadınların oranı yüzde onbeş.

Toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik çalışmalarınız var mı?

Buna yönelik eğitim faaliyetlerimiz, spor etkinliklerimiz var. Kadınların katılımı artırmaya yönelik her türlü faaliyet yapıyoruz, tüm kadınları bu faaliyetlere davet ediyoruz. Ayrıca gelecekte lider olabilmeleri için onları eğitiyoruz. Yönetim kuruluna nasıl seçilirler, orada nasıl

yer alabilirler, buna yönelik özel eğitimler düzenliyoruz.

Bu eğitimleri ne zamandır veriyorsunuz, sonuç almaya başladınız mı?

2018'den 2022'ye kadar olan dönemde eğitimlere çok sayıda kadın katılmıştı. 2022'den bugüne, kadınlara yönelik kurslara daha fazla kadının katıldığını gördük. Bu aslında birinci dönemin teşviki. İkinci dönem bunun sonucunu daha fazla katılım şeklinde gördük. Sendikada herhangi bir pozisyona seçilmiş, bütün kadınlar bu eğitimlere katıldı. Tamamının katılması, bizim açımızdan bir başarıdır.

Mısır'da toplum ve çalışma yaşamında öncelikli sorunlar neler?

En büyük sorunumuz "kadınlar bu işi yapamaz", "kadından sendikacı olmaz", "kadınlar sendikalarda yönetime gelemmez, geldiklerinde de bu işi doğru düzgün yapamazlar" önyargıları. Bu önyargıları kırmak gerekiyor. Ben bunu kırmayı başaran kadınlardan biriyim. Mısır Petrol İşçileri Sendikası tarihinde ilk defa bir kadın, genel sekreter seçildi. Bütün çabamız, kadınların bu işi yapabileceğini göstermek. Bunu da göstermiş oluyorsunuz. Kadınlar bunu yapabilir, kadınlar da bu pozisyonlara gelebilir ve yönetebilirler. Genel başkanınız Süleyman beyden tabii ki çok memnunuz, bunu onlara da söyledim, ama bir sonraki gelişimde, yönetim kurulu içerisinde bir kadın görmek isterim elbette.

Sendikanızın kadınlara yönelik bir yayını var mı?

Hayır ama sizin kadın dergisini gördük ve çok beğendik, yanımıza aldık. Mısır'a döndüğümüzde en kısa zamanda benzer bir dergi çıkartmak için çalışmalara başlamayı düşünüyoruz.

Yardım gerekirse haberimiz olsun. Zaman ayırdığınız için teşekkürler...

Ben teşekkür ederim. 🙏

BİLGEKIZ

Yazan: Elif Ülker

- Ben geldiimmm!
- Sen mi geldin Bilge? Gel kızım!
- Ben geldim dedim ya ablacım bir de bana 'sen mi geldin?' Diye sor-man, geliyorken bir de 'gel kızım' demen çok hoş gerçekten.
- Bilge valla bazen gerçekten seni çözmek için dekoder lazım. Ne diyorsun hiç anlamıyorum.
- Boşver canımın içi "hasretiyle beni hasta eyledi halimi sormaya dost sen mi geldin? Şu garip gönlümün bağı bostanı ayvası turuncu dost sen mi geldin? Dost sen mi geldin?" Diye bir türkü vardı babamın çok sevdiği o geldi birden aklıma.
- Şimdi lafı karıştırma da neredesin bu saatte kadar kızım ya televizyonda izledim anneme de çaktırmamaya çalıştım kalbim sıkıştı vallahi. Kızım bir gün yüreğimize indireceksin bizim. Sen mi kurtaracaksın herkesi? Bak herkes kendini kurtarır olan sana olur.
- Hoş geldin Rukiye abla. Ablacım ne demiş şair "sen yanmazsan ben yanmazsam nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa".
- Ay her şeye de bir cevabın var ben seninle nasıl başa çıkayım?
- Aman ablacım sen beni bilmiyor musun? 25 Kasım'da sokaklarda olmayacağız da ne zaman olacağız?
- Seni biliyoruz da kızım etrafı bilmiyoruz. Ben sana gitme demiyorum git ama vakitlice gel eve. Önlere çok durma arkaya çok kalma.
- Merak etme canım benim her şey çok güzel olacak. Ya hep beraber ya hiç birimiz.
- Ay vallahi şimdi avazım çıktığı kadar bağıracam.
- Tamam tamam! İşte anacığım da buradaymış. Aaa! Bunlar ne? Çeyiz sandığı mı o? Ne o kız abla istemeye mi geliyorlar yoksa seni?
- Zevzeklik etme Bilge.
- Benim çeyiz sandığım kızım o teyzenin köydeki evinde duruyordu teyzen rahmetli olunca evi boşaltmışlar ben bile unutup gitmişim sandığın orada olduğunu. Kuzenin göndermiş bugün.
- Anacım ne kadar güzel bir sandık bu. Dur bakayım şu en alttaki mor olan ne?
- Mor kaftan o kızım. Biz Yörükler'de her evlenecek genç kızın sandığının en altına bir mor kaftan konurdu.
- Teyzemlerin falan kaftan giydiğini hatırlıyorum küçükken ama bu mor kaftanı giyeni hiç hatırlamıyorum.
- Aman kızım mor kaftan giymeyi Allah kimseye nasip etmesin inşallah. Hiç bir kadın onu sandığından çıkarıp giymek istemezdi. Eğer bir kadın bir gün mor kaftanını çıkarıp da giyerse ve köyde dolaşırsa bu 'benim kocam bana iyi davranmıyor, bana şiddet uyguluyor' anlamına gelirdi. İşte o zaman köylüler o kadına sahip çıkar, yardım ederdi. Köylüler o kocaya selam vermez, selamına almaz, aç kalsa karnını doyurmaz, bir daha o köyden kız alamazdı. O kadın da mecbur olduğu için o mutsuzluğa ve şiddette katlanmaz zorunda kalmazdı.

- Gerçekten de süper bir uygulamamış. Valla keşke şimdi de olsa bu uygulama.
- Aman abla o zaman gerçekten güzel olsa da şiddetle sadece evli kadınlar karşılaşmıyor ki. Şiddet toplumun her kesiminde dezavantajlı grupların en büyük tehdidi. Çocukların, hayvanların, kadınların evde, okulda, sokakta karşılaştığı en yakınlarından tut da hiç tanımadığı kişilerden gelen şiddete karşı korumaya mor kaftanlar yeter mi?
- Vallahi haklısın kızım da ben de ne diyeceğimi bilmiyorum vallahi. Artık haberleri bile seyredemiyorum içim kaldırmıyor. Seyretsem bir türlü seyretmesem bir türlü. Seyretsem psikolojim bozuluyor umutsuzluğa kapılıyorum seyretmesem kendimi bencil hissediyorum.
- Haklısın ablacım böyle hissetmen de normal. Bir dengeyi bulmak gerek kendini haberlere boğmadan olan bitenden haberdar olmak lazım. Ama en önemlisi mücadeleyi bırakmamak gerek. Elimizden gelen budur.
- Ne yapabiliriz ki kızım biz?
- İnsanlık tarihi böyle hikayelerle dolu ablacım. Bir siyahi kadın bezazlara ait kendisine yasak olan bir otobüse binip oturduğunda, bir kadın koşmasına izin verilmeyen maratonda koşmaya kalktığında, ilk pantolon giydiğinde, üniversiteye gittiğinde, biz de oy kullanacağız dediğinde nelere yol açtığına bak. Hiç bir mücadele kolay değil ama ne der hep anamız 'yalnız taştan duvar olmaz'.
- Yani güzel diyorsun da Bilge ne yapabiliriz yine de tam anlamıyorum.
- Birleşeceğiz abla, mücadele edeceğiz, haklarımıza sahip çıkacağız. Bak mesela bir İstanbul Sözleşmesi vardı hatırlıyor musun?
- Ama kızım o aileyi ortadan kaldırmak istiyordu diyorlar. Eşçinsel evlilikler başlayacak, aileler dağılacak diyorlar hep televizyonda.
- Yok be anacım sözleşmeyi ortadan kaldırmak için neler söylemediler ki. Sözleşme 'dış güçler' tarafından hazırlandı 'sözleşme Türkiye'nin boğazlardaki hakkını kısıtlıyor' bile dediler. Ama artık her zamankinden daha fazla İstanbul Sözleşmesi'ne ihtiyacımız var. Her gün kendini camdan atan kadınlarla dolu haberler. Bu ülkede hiç bir erkek camdan atlayarak kendini öldürmüyor. Şimdi ben biraz eve geç kalsam siz haklı olarak endişeleniyorsunuz ya işte bizim sokaklarda daha özgür dolaşabilmemiz için, korkusuzca yaşayabilmemiz için gerekiyor bu sözleşme.
- Benim kafam aç karnına almıyor bunları kızım bir kek çırsaydın erken gelip zaten pazar-tesi diyete başlayacağım. Şöyle bir altın vuruş yapardık.
- Ben sana şimdi bir kış keki yaparım ablacım, Lale Müldür'ün dediği gibi " Sonra belki çay içeriz. Şansımız varsa yağmur da yağar. Damlalara huzur yüklemeye oynarız. Benim damlam seninkinin alnından öper. Güzel şeyler olur belki."
- Çay da içeriz kek de yeriz çok da güzel olur ama yağmur yağmasın camları daha yeni sildim. *

IndustriALL Europe'dan "Eşitlik İçin Pazarlık" Çalıştayı "EŞİTLİĞİN KONUŞULMADIĞI, YAŞANDIĞI GÜNLER İÇİN"

IndustriALL Avrupa örgütü tarafından düzenlenen "Eşitlik İçin Pazarlık" çalıştayı, 9-10 Ekim 2024 tarihlerinde İstanbul'da düzenlendi. Petrol-İş Sendikası adına bizim de yer aldığımız çalıştaya Almanya, İspanya, İtalya, Norveç, Romanya, Polonya, Finlandiya'nın yanı sıra Türkiye üyesi sendikalardan uzmanlar ve sendika mensupları katıldı.

Çalıştayda sendikalarda toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik politikaların hayata geçirilmesi ve pazarlık sürecinde cinsiyet eşitliği kriterinin ne oranda uygulandığının tespitine yönelik bir çalışmanın sonuçları paylaşıldı. Ayrıca farklı Avrupa ülkelerinden çalışma yaşamında toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik başarılı örnekler ele alındı.

İki gün süren çalıştayda yapılan grup çalışmalarıyla katılımcıların farklı ülke deneyimlerini paylaşmaları ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalar ve sendikal politikalar konusunda bilgi aktarımı yapılmaya çalışıldı.

Çalıştayda, ayrıca cinsiyete dayalı ücret eşitliği konusu da ele alınan konular arasındaydı. Ücretlendirme sürecinde eşdeğer işlerin tespiti ve ücret şeffaflığı politikalarının eşit ücretin sağlanmasındaki rolü üzerine yapılan sunum, çalışma yapamında eşitliğin sağlanması açısından önemli bilgiler içeriyor.

Avrupa Birliği'nde geçtiğimiz yıl Haziran ayında yürürlüğe giren Ücret Şeffaflığı Yönergesi'nin neler getireceği, nasıl uygulanacağı, hangi ülkelerin kabul edip hangilerinin uygulamaya yanaşmadığı da yine katılımcıların söz alarak paylaştığı konular arasındaydı. ❖

IndustriALL Türkiye Kadın Ağı 19-20 Kasım'da toplandı....

ÜCRET EŞİTLİĞİ İÇİN CİNSİYETTEN BAĞIMSIZ İŞ DEĞERLEMESİ

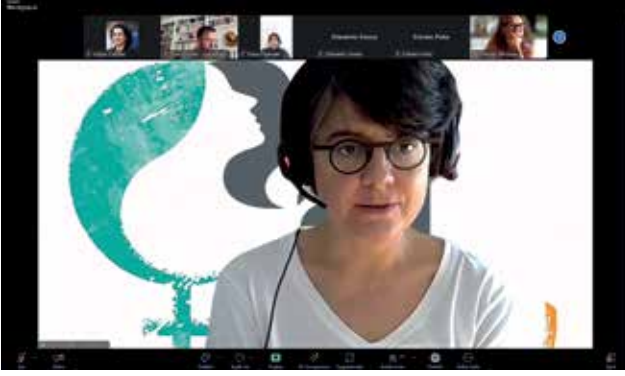
IndustriALL Türkiye üyesi sendikalardan yönetici, temsilci ve uzmanlardan oluşan IndustriALL Türkiye Kadın Ağı, cinsiyete dayalı ücret eşitliğinin tespitinde izlenecek yolların ele alındığı ücret eşitliği eğitiminde bir araya geldi. İstanbul'da düzenlenen etkinlikte, çalışma yaşamında cinsiyete dayalı ücret eşitsizliğinin kökenleri ve sonuçları konuşuldu, sendikaların ücret eşitsizliğinin tespitine yönelik politika-

ları değerlendirildi. Türkiye'de ve dünyada cinsiyete dayalı ücret eşitsizliğine ilişkin istatistiksel verilerle desteklenen eğitimde sunumlar IndustriALL Küresel Sendika Toplumsal Cinsiyet ve Programlar Koordinatörü Armelle Seby tarafından yapıldı.

İki gün süren eğitim boyunca, katılımcılar ücret eşitliği konusunda sendikalarında uygulanan politikaları paylaştı; Türkiye'de cinsiyete dayalı ücret eşitliğinin sağlanmasına yönelik yasal mevzuat ve yönergeler ele alındı; dünyada uygulanan politikalar ve ücret eşitliği konusunun sendikalar açısından önemi vurgulandı. Kadın işçilerin iş ve becerilerinin hak ettiği değerin verilmesinin sağlanmasında cinsiyetten bağımsız iş değerlemesinin rolü üzerinde duruldu.

Grup çalışmalarının da yapıldığı eğitimin, önümüzdeki dönemde işyerlerinde cinsiyete dayalı ücret eşitsizliğiyle ilgili veri çalışması yapılması ve elde edilen verilerin paylaşılması amacıyla tekrar bir araya gelmesi hedeflerinin belirlenmesiyle sona erdi. ❖

IUF-IndustriALL-Unilever “Cinsel Tacize Karşı Ortak Taahhüt” İkinci Toplantısı Yapıldı

IUF-IndustriALL küresel sendikaları ve Unilever arasında 2016 yılında imzalanan “Unilever işyerlerinde cinsel tacizin önlenmesine dair ortak taahhüt” uluslararası çevrimiçi toplantısının ikincisi yapıldı. 17 Temmuz 2024 tarihinde gerçekleştirilen ve Petrol-İş Kadın Dergisi olarak bizim de yer aldığımız toplantıya, IndustriALL ve IUF sendikalarından Unilever’in kimya işyerlerinde örgütlü sendikaların yönetici, temsilci ve uzmanları katıldı.

Uluslararası Çalışma Örgütü’nün 190 sayılı “İşyerinde şiddet ve tacizin önlenmesine dair” sözleşmesi hükümlerini kapsayacak şekilde genişletilmesine ve işyerlerinde cinsel tacizin tespitine yönelik hazırlanan araç kitinin tanıtılmasını amaçlayan toplantının ilki “Cinsel tacizin önlenmesine yönelik IndustriALL-IUF-Unilever ortak taahhüdü: Mevcut durum ve bundan sonraki adımlar” başlığıyla 30 Haziran 2022 tarihinde gerçekleştirilmişti.

Haziran 2022’deki toplantıdan sonra IndustriALL, IUF ve Unilever bir araya gelerek Unilever üretim tesislerinde cinsel tacizin ele alınmasını sağlayacak bir araç seti oluşturmak üzere ortak çalışmalar yürütmüş ve hazırlanan setin sendikalarda uygulanmasına yönelik çözümler geliştirmişti. İşyerinde Cinsel Tacizin Önlenmesi – Cinsel Taciz Risk Değerlendirme Araç Kiti’nin pilot olarak belirlenen Unilever işyerlerinde denedikten sonra tüm işyerlerine uygulanması hedefleniyor. ❖

Alman IG BCE Ziyaretinde Eşitlik Vurgusu

Alman Kimya, Maden ve Enerji İşçileri Sendikası IG BCE heyeti 13 Ağustos 2024 tarihinde sendikamızdaydı. Alman sermayeli işyerlerinde çalışma koşullarının ele alındığı toplantıda, IG BCE başkan ve yöneticileri, IndustriALL küresel sendika temsilcisi, Petrol-İş Sendikası başkan ve yöneticileriyle genel merkez dış ilişkiler, kadın dergisi, basın yayın, toplu sözleşme uzmanları yer aldı.

Almanya merkezli çokuluslu şirketlerdeki baştemsilcilerimizin de katıldığı toplantıda Petrol-İş Sendikası’nın örgütlü olduğu Alman kökenli şirketlerde yaşanan gelişmeler, bu şirketlerin Türkiye’deki işyerleri arasındaki benzerlikler, farklar, sendikal örgütlenme durumu ele alındı.

IG BCE’nin örgütlü olduğu işyerleriyle, üye sendikalarda kadın üyelerin ve kadın yöneticilerin de konuşulduğu toplantıda Petrol-İş Sendikası’nın toplumsal cinsiyet çalışmaları da paylaşıldı. Kadın dergimiz, toplumsal cinsiyet dersleri, uluslararası sendikalardaki kadınlarla ilişkiler ve tüzüğü-

müzdeki eşitlik hükümleriyle toplu sözleşme maddelerimiz de konuşulan konular arasındaydı. Avrupa ve Türkiye’de cinsiyete dayalı ücret eşitsizliğiyle mücadele konusunda atılan adımlar ve sendikal faaliyetler üzerine görüş alışverişinde bulunuldu.

IG BCE’nin önümüzdeki dönem için planladığı ve ilişkileri güçlendirmek ve iletişim kurmak, deneyim paylaşmak gibi hedefleri olan iletişim ağında kadınlar için de bir iletişim grubunun kurulmasının hedeflendiği belirtildi. ❖

ILO Türkiye'den Çalışma Yaşamında Şiddet ve Tacize Dair Kapsamlı Bir Çalışma

"Sendikalar Şiddete Karşı Koruma Sağlıyor"

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Türkiye Ofisi'nin İsveç Türkiye Büyükelçiliği'nin desteğiyle yaptırdığı "İşyerinde Şiddet ve Taciz Algıları & Deneyimleri" araştırması Türkiye'de çalışma yaşamında şiddet ve tacize dair kapsamlı bir çalışma. 16 Ekim 2024'te tanıtım toplantısıyla sonuçları paylaşılan araştırma çok önemli bulgular içeriyor. Bu bulgulardan birisi, sendikali işyerlerinde çalışanların şiddete karşı koruma altında oldukları.

ILO Türkiye Ofisi tarafından İsveç'in mali desteğiyle yürütülen "Kadınlar İçin Daha Çok ve Daha İyi İşler" programı kapsamında Özyeğin Üniversitesi ile birlikte gerçekleştirilen araştırmanın sonuçları, 16 Ekim 2024 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen tanıtım toplantısında paylaşıldı. Toplantıya ILO Türkiye'nin çağrısıyla farklı konfederasyonlara bağlı farklı işkollarından sendika yöneticisi, temsilcisi ve uzman kadınların yanısıra sivil toplum örgütü temsilcileri, akademisyenler ve

çalışma bölge müdürlüğünden katılımcılar yer aldı.

İşyerinde Şiddet ve Taciz Algıları ve Deneyimleri Araştırma Raporu, Türkiye'de çalışma yaşamında şiddet ve tacizin ortaya konulmasına dair ilk kapsamlı çalışma.

Başında Prof. Dr. Canan Sümer'in yer aldığı proje ekibinde Özyeğin Üniversitesi'nden akademisyenler yer alıyor. Türkiye'de çalışma hayatında yaşanan şiddet ve tacizi farklı boyutlarıyla ele alan araştırmanın bulguları, şiddet ve

tacizle mücadele konusunda önemli ipuçları içeriyor.

Mart 2024'te başlayan proje çalışması için toplam 3007 haneden veri toplanan çalışmada, toplanan veriler Mayıs-Temmuz 2024 tarihleri arasında değerlendirildi.

Çalışmanın verileri, Türkiye'de işgücünün yüzde 20'sini içeren İstanbul'da gerçekleştirilen görüşmelerle elde edildi. Proje için görüşülen kişilerin 18-65 yaş arasında olmaları ve aktif olarak çalışıyor ya da daha önce ça-

lişmiş olmaları şartı arandı. Hiç çalışmamış olanlar ankete dahil edilmedi. Çalışmada, 25.055 deneme sonucunda 3007 katılımcının tamamlanmış verileri kullanıldı.

Katılımcıların Özellikleri

Katılımcıların % 50.3'ü erkek, yüzde 49.7'si kadınlardan oluşuyor. % 14'ü 25 yaşın altında, % 23.3'ü 25-34 yaş aralığında, % 23.1'i 35-44 yaş aralığında, % 18.8'i 45-54 yaş aralığında, % 20.9'u 55 yaş üzerinde. Çalışmada her eğitim seviyesinden katılımcı bulunuyor.

Farklı meslek gruplarına yer veriliyor. Araştırmada yer alan katılımcıların % 29.5'i hizmet ve satış elemanı; % 18.6'sı nitelik gerektirmeyen meslekler, % 14.4 profesyonel meslek mensupları; % 9.2'si büro çalışanı; % 8.7'si teknik elemanlar; % 8.4 makine operatörleri ve montaj çalışanları; % 8.3'ü sanatkâr ve ilgili işlerde çalışanlar; % 2.6'sı yöneticiler, % 0.3'ü tarım vs.; % 0.1'i silahlı kuvvetler ile ilgili işlerde çalışıyor.

İşyerinde Şiddetin Yaygınlığı

Araştırmada ele alınan konulardan birisi, şiddete maruz kalanların hangi şiddet türüne hangi oranda uğradığı. Buna göre, kadınların yüzde 16.1'i psikolojik şiddete maruz kaldığını belirtiyor. (Erkekler % 15.3) Ayrımcılığa uğradığını belirten kadınların oranı % 6.5, ekonomik şiddet için bu

oran % 15.9; fiziksel şiddete uğrayan kadınların oranı % 8 iken erkeklerin % 12.6'sı fiziksel şiddete maruz kaldığını dile getirmiş. Kadınların yüzde 10'u, cinsel şiddete maruz kaldığını belirtmiş.

Son Bir Yılda Şiddet Görenler

Çalışmada ayrıca şiddet türlerine çalışma hayatı boyunca ve son bir yılda maruz kalma oranları da yer alıyor. Buna göre, kadınların %19.2'si son bir yıl içerisinde psikolojik şiddete uğradığını belirtirken ayrımcılığa uğrayanlar % 9, cinsel şiddete uğrayanların oranı ise % 12.

Şiddet Algıları ve Deneyimleri

Araştırmanın ortaya koyduğu bir diğer veri ise, çalışma hayatı boyunca şiddete maruz kalma algıları ve deneyimleri. Bu veriler, şiddete maruz kalanların farkındalık eksikliğine işaret ediyor. Buna göre, örneğin kadınların psikolojik şiddete maruz kalma deneyimi % 41.2'yken, bunun algısı % 15.3 olarak görülmüş.

Eğitim seviyeleri arttıkça, algı düzeyleri ve farkındalıkların da arttığı da araştırmayla ortaya konulan bulgulardan birisi.

Araştırma, şiddetin farklı türlerine tek tek odaklanan ve hepsine yakından bakan bölümler de içeriyor.

Araştırma raporuna ILO Türkiye web sayfasından ulaşılabilir. ✪

İŞYERİNDE ŞİDDET VE TACİZ ALGILARI VE DENEYİMLERİ ARAŞTIRMA RAPORU

► **ÇALIŞANLARIN % 60'I ÇALIŞMA HAYATI BOYUNCA EN AZ BİR KEZ EKONOMİK ŞİDDETE UĞRUYOR.**

► **ÇALIŞANLARIN % 77'SİNDEN FAZLASI İŞ HAYATLARI BOYUNA AYRIMCILIK, FİZİKSEL, PSİKOLOJİK, CİNSEL YA DA EKONOMİK ŞİDDET TÜRLERİNDEN EN AZ BİRİNE MARUZ KALYOR.**

► **HER DÖRT KADINDAN BİRİ İŞ HAYATI BOYUNCA EN AZ BİR KEZ CİNSEL ŞİDDETE MARUZ KALYOR.**

► **HER BEŞ KİŞİDEN BİRİ İŞ HAYATI BOYUNCA EN AZ BİR KEZ AYRIMCILIĞA MARUZ KALYOR.**

KADIN
AJANDASI

Kerime Nadir

5 Şubat 1917

Yazar ve şair Kerime Nadir dünyaya geldi. Yazmaya şiirle başlayan Nadir, daha sonra öykü de yazmaya başladı. Öyküleri Servet-i Fünun, Uyanış, Yarımay gibi dergilerde yayımlandı. Düz yazı türündeki çalışmaları Aydabir, Yedigün, Hayat dergilerinde çıkan Kerime Nadir'in 40'tan fazla romanı var. (Ölüm: 20 Mart 1984)

Anne Sullivan

Dorothy Mary Crowfoot Hodgkin

10 Haziran 2016

Protein kristallografisi bilim dalının kurucusu Britanyalı kimyager Dorothy Mary Crowfoot Hodgkin dünyaya geldi. Hodgkin, biyomoleküllerin üç boyutlu yapılarını belirlemek için kullanılan X-ışını kristallografisi tekniğinin öncülüğünü yaptı. (Ölüm: 29 Temmuz 1994)

7 Ocak 1895

Romanyalı piyanist Clara Haskil dünyaya geldi. Haskil, klasik ve romantik dönem yorumlarıyla tanındı. Mozart, Beethoven, Schumann ve Scarlatti'nin eserlerine getirdiği yorum ile tanındı. Onun anısına iki yılda bir Clara Haskil Uluslararası Piyano Yarışması düzenlenmektedir. (Ölüm: 7 Aralık 1960)

Clara Haskil

14 Nisan 1866

Eğitim alanında öncülüğüyle tanınan ve günümüzde işitme engelli ve görme engelli çocukların eğitiminde kullanılmaya devam eden çalışmalarına çığır açan, ünlü görme engelli yazar Helen Keller'in de öğretmenliğini yapmış İrlanda kökenli Amerikalı Anne Sullivan dünyaya geldi. (Ölüm: 20 Ekim 1936)

12 Mayıs 1910

Protein kristallografisi bilim dalının kurucusu Britanyalı kimyager Dorothy Mary Crowfoot Hodgkin dünyaya geldi. Hodgkin, biyomoleküllerin üç boyutlu yapılarını belirlemek için kullanılan X-ışını kristallografisi tekniğinin öncülüğünü yaptı. (Ölüm: 29 Temmuz 1994)

peride Celal

27 Temmuz 1913

Türk sanat müziği yorumcusu, besteci **Semahat Özdensez** Üsküdar'da dünyaya geldi. Müziğe olan ilgisi ve tutkusu nedeniyle, Üsküdar Kız Sanat Okulundan ayrılarak Lemi Atlı, Refik Fersan, Fahire Fersan gibi sanatçılardan ders aldı. Türkiye Kültür ve Sanat Ödülü sahibi olan Özdenses, uzun yıllar Ankara Radyosu'nda ses sanatçısı olarak görev yaptı. (Ölüm: 3 Temmuz 2008)

Semahat Özdenses

Anna Botsford Comstock

Mary Morton Kehew

8 Eylül 1859

Amerikalı emek hakları savunucusu ve sosyal reformcu **Mary Morton Kehew** dünyaya geldi. Kadın Eğitim ve Sanayi Birliği'nin başkanı, Simmons Koleji'nin mütevelli heyeti ve Ulusal Kadın Sendikaları Birliği'nin ilk başkanı Kehew, ayrıca kadınların oy hakkı ve görme engelliler hareketinde de aktif olarak rol aldı. (Ölüm: 13 Şubat 1918)

24 Ağustos 1930

ABD'de bulunan Cornell Üniversitesi'nde ilk kadın profesör ünvanına sahip, yazar, illüstratör ve doğa çalışmaları eğitimcisi **Anna Botsford Comstock** hayata veda etti. Kocasını John Henry Comstock ile böcekbilim ders kitaplarını resimlemiştir. (Doğum: 10 Haziran 1906)

21 Ekim 1936

Türk keman virtüözü **Suna Kan** dünyaya geldi. Yeteneği küçük yaşta keşfedilen sanatçı, Türkiye'nin en iyi keman virtüözlerinden birisi olarak tanındı; dünyaca ünlü sanatçı, uzun yıllar Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nda solist ve başkemancı olarak görev yaptı. (Ölüm: 11 Haziran 2023)

Suna Kan

20 Kasım 1919

Kanser araştırmacısı ve cerrah **Jane Cooke Wright** dünyaya geldi. Kemoterapiye katkılarının dolayısıyla dikkat çeken Wright, potansiyel ilaçların kanser hücreleri üzerindeki etkilerini test etmek için laboratuvar fareleri yerine insan doku kültürünü kullanma tekniğini geliştirmesiyle tanınır. (Ölüm: 19 Şubat 2013)

Nelly Sachs

10 Aralık 1891

Alman asıllı İsveçli yazar ve şair **Nelly Sachs** dünyaya geldi. Eserlerinde savaşın insan üzerindeki tahribatını konu edindi. 1966 yılında Nobel edebiyat ödülünü Shmuel Yosef Agnon ile paylaştı. (Ölüm: 12 Mayıs 1970)

Jane Cooke Wright

Kadın işçilerin yoğun olarak karşı karşıya kaldığı meslek hastalıklarından birisi...

KARPAL TÜNEL SENDROMU

Karpal Tünel Sendromu Nedir?

Karpal tünel sendromu, çoğunlukla el bileğinin yoğun olarak kullanılmasından ve zorlanmasından kaynaklanan, sürekli tekrarlanan hareketler sonucu bileğe aşırı yük binmesiyle tetiklenen bir rahatsızlıktır.

Karpal tünel, el bileğinde sinirlerin yer aldığı geçitlerden birisi. Tünelde aynı ismi taşıyan sendrom ise, bu geçit yoluyla ellere kadar uzanan medyan sinir üzerindeki baskıdan kaynaklanıyor.

Medyan sinir, avuç içine ve serçe parmak dışındaki tüm parmaklara duyuların ve motor fonksiyonların ulaşmasını sağlayan sinir. Bu sinirlerin sıkışması ya da herhangi dışsal bir nedenle baskı görmesi nedeniyle, ağrı, karıncalanma, yanma, uyuşma veya güçsüzlük gibi belirtiler ortaya çıkıyor.

Kadınlar Üç Kat Fazla Yaşıyor

İstatistiklere göre, karpal tünel sendromu, tüm dünyada en fazla görülen rahatsızlıklar içerisinde dördüncü sırada yer alıyor.

Yapılan araştırmalar, kadınların bu rahatsızlığa erkeklere oranla üç kat daha fazla maruz kaldığını gös-

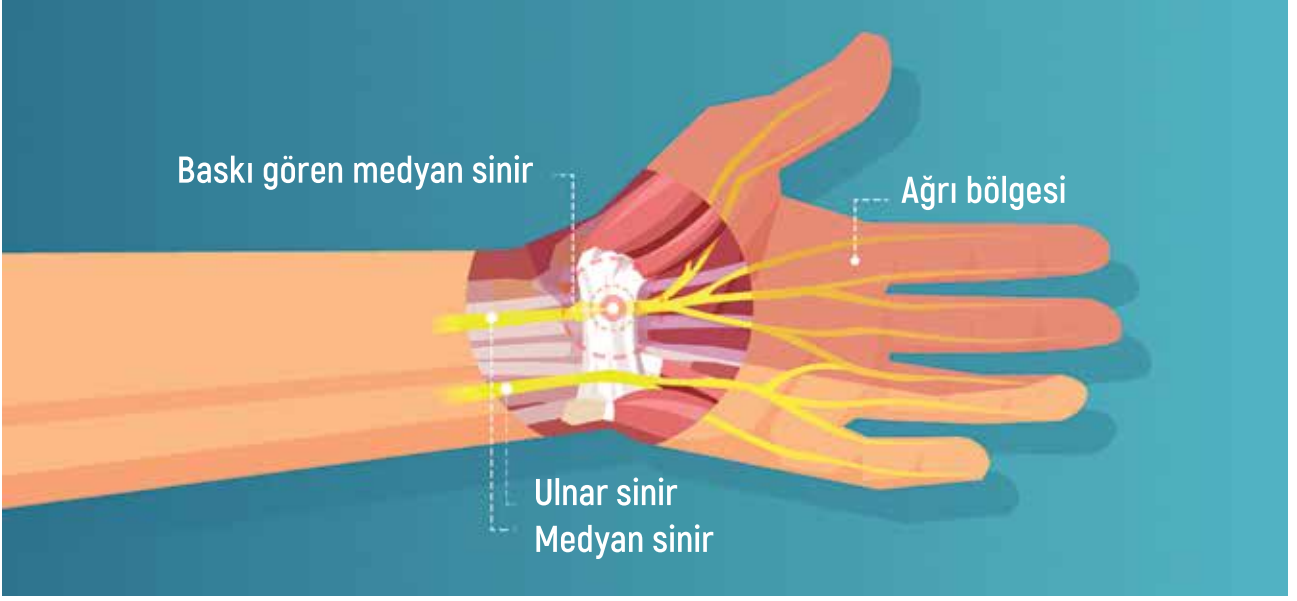
teriyor. Bunun temel sebeplerinden birisi ise, kadınların bileklerinde bulunan karpal tünelin erkeklere göre daha dar yapıda olması.

Karpal Tünel Sendromu Neden Olur?

Fiziksel yapıdan bağımsız olarak karpal tüneli etkileyen bir diğer faktör de genetik yapı. Özellikler kadınlar açısından bakıldığında, ailede bulunan anne, büyükanne, teyze, kızkardeş gibi bir kadın akrabada karpal tünel sendromu varsa, bu belirtilerin yaşanması olasılığı oldukça yüksek.

Tüm bunların dışında kadınlarda karpal tünel sendromu riskini artıran başka etmenler de bulunuyor:

1. Tiroid yapısı: Kadınların yaklaşık yüzde 12'sinde rastlanan tiroid hormonu azlığı, karpal tünel riskini artırıyor. Kadınlar, tiroid rahatsızlıklarına erkeklere göre beş kat daha fazla yakalanıyor.
2. Böbrek yetmezliği ve lenfödem durumları yaşayanlarda karpal tünel sendromu riski fazladır.
3. Hamilelik sırasında bileklerde meydana gelen şişlikler, karpal tünel sendromuna yakalanma riskini artırıyor. Bazı durumlarda sonradan düzelmekle birlikte, çoğu du-

rumda sendromlar hamilelik sonrasında devam edebiliyor.

4. Vücutta progesteron hormonunun azalması, menopoz döneminde sıvı tutulması sorunları yaratır. Bu durum, karpal tünel sendromuna yakalanma riskini artırır. 45-54 yaş aralığı, menopozla ilgili hormonal değişikliklere bağlı olarak karpal tünel sendromu için en yüksek risk dönemlerinden birisi.

5. Kronik hastalıklar: Diyabet gibi kronik hastalıklar, karpal tünel başta olmak üzere, sinirlere bağlı hastalık riskini artırır.

Gelelim hangi işkollarında çalışanların daha çok karpal sendromu riski altında olduklarına...

Hangi İşkollarında Çalışanlar Daha Çok Risk Altında?

Tıbbi araştırmalara göre, sanayi üretiminde belli işlerde bu risk daha fazla. Listenin başında hazır giyim ve tekstil işkolu geliyor. Dikiş makinelerinin başında çalışanlar karpal tünel sendromunu en fazla yaşayanlar.

İkinci sırada, üretim ve montaj hatlarında çalışan işçiler yer alıyor. Herhangi bir işkolunda, üretim bandı üzerinde sürekli aynı el hareketleriyle çalışan işçilerin bu rahatsızlığa yakalanma riski büyük.

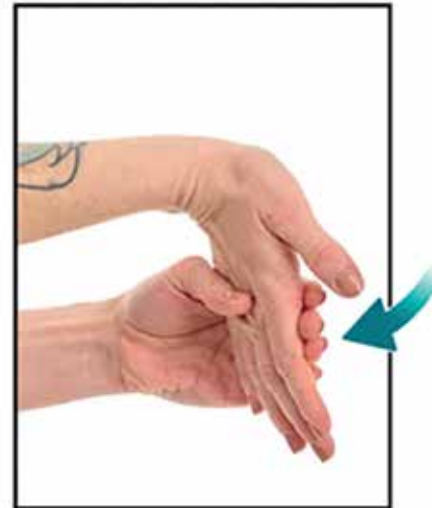
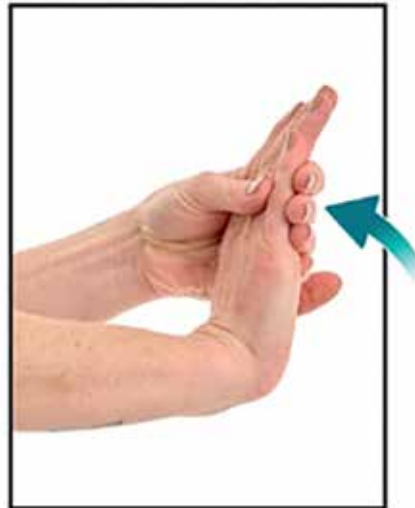
Matkap, tornavida, elektrikli aletler kullanan makine işçileri üçüncü sırada.

Liste daha da uzuyor... Sürekli aynı makas hareketini yapan bahçıvanlar, boyacılar, tır ve kamyon şoförleri, klavye ve mouse kullanan masa başı çalışanlar, temizlik işçileri, paketleme işçileri, masaj

terapistleri, grafik tasarımcıları, saç kesimi yapanlar, müzik aleti kullanan müzisyenler, ressamlar, kasiyerler, marangozlar, kısacası hayatının büyük bir bölümünde elini kullanarak üretimde bulunan herkes karpal tünel riski altında.

Karpal Tünel Sendromunu Önlemek Mümkün mü?

Uzmanlar, karpal tünel sendromunu engellemeye yönelik kanıtlanmış öneriler getirmese de, bazı yöntemlerle sinirler üzerindeki baskıyı azaltmak mümkün.

- 1.** Bileklere uyguladığınız gücü azaltın, hareketlerinizi gevşetin.
- 2.** Kısa ve sık mola verin. Her iki elinizi, sırayla önce yukarı yönde sonra aşağı yönde tutarak arkaya doğru gerdirin, bu şekilde bilek sinirleriniz rahatlayacaktır. Özellikle montaj hattı gibi titreşimli aletler kullanılan bir iş yapıyorsanız, saatte bir bu hareketler için bir iki dakika ayırmanız faydalı olacaktır.
- 3.** Ellerinizi sıcak tutmaya çalışın. Soğuk ortamlarda çalışıyorsanız eliniz sertleşebilir, ağrı gelişebilir. Ortam sıcaklığını değiştiremiyorsanız elinizi sıcak tutacak eldiven vs. kullanın.

Karpal Tünel Sendromu Olup Olmadığınızı Nasıl Anlarsınız?

Uzmanlar tarafından önerilen ve evde kendi kendinize yapabileceğiniz basit bir testle sizde karpal tünel sendromu olup olmadığını anlayabilirsiniz. Testin aşamalarını ayrıntılı olarak paylaştık.

Testin tüm aşamalarını uyguladıktan sonra karpal tünel sendromu belirtilerine rastladığınız takdirde bir doktora başvurmanızda fayda var.

Teşhis ve Tedavi

Ortopedi el ve bilek uzmanı doktorlar tarafından teşhis amacıyla görüntüleme teknolojileri ve test-

lerden yardım alınır. Ayrıca kol, bilek ve ele uygulanan küçük elektro şoklarla elektromiyografik (EMG) testler gerçekleştirilir. Sinir boyunca elektriğin iletim hızına bakılarak sinirin sıkışıp sıkışmadığı belirlenir. Doğru teşhis konulduktan sonra, karpal tünel sendromunun ilerleme durumuna bağlı olarak fizik tedavi veya ameliyat ile tedaviye karar verilir.

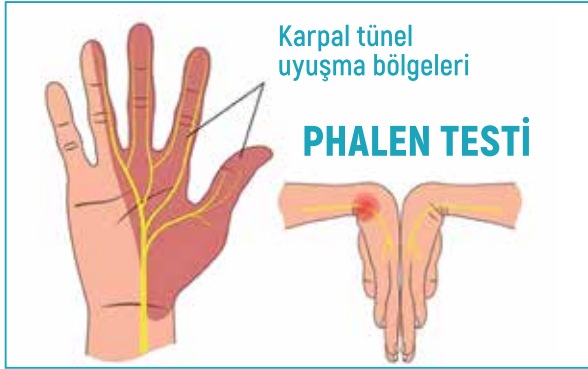
Eğer sizde de bu belirtiler varsa fazla gecikmeden uzman bir doktora başvurmanızda fayda var. Tedavi gecikirse, belirtiler zamanla daha da kötüleşerek geri dönüşü olmayan kas ve sinir hasarına neden olabilir. *

Kendi kendinize yapacağınız basit bir testle sizde de karpal tünel sendromu bulunup bulunmadığınızı anlayabilirsiniz...

EVDE KARPAL TÜNEL TESTİ

1. HAREKET ARALIĞI TESTİ: Karpal tünel sendromu varsa, bileklerin hareketleri de kısıtlı olacaktır. Eğer bileklerinizi esnetip uzatırken hareket aralığı azaldıysa, karpal tünel sendromu ihtimali var. Her iki elinizi de kontrol edip bileklerin hareket aralığını karşılaştırabilirsiniz.

2. PHALEN TESTİ: Şekilde de gösterildiği gibi, iki elinizi bileklerden dik açı oluşturacak ve parmaklar aşağıda olacak şekilde bükün. Elin dış yüzle-

TINEL TESTİ

rini parmak uçlarına kadar bitişirin. Bileklerinizi mümkün olduğunca esnek tutmaya çalışın. Eğer karpal tünel sendromunuz varsa, bu hareketi yapmaya çalıştığınızda rahatsızlığın belirtilerini fazlasıyla hissedeceksiniz.

3. TINEL TESTİ: Bileğiniz üzerindeki medyan sinir üzerine bastırdığınızda veya hafif vurduğunuzda ağrı veya karıncalanma hissi oluşuyorsa, bunu karpal tünel sendromunun bir belirtisi olarak düşünebilirsiniz.

Bursa şubemize bağlı Autoneum Erkurt çalışanı üyemiz Ebru Cesur'la kitabı "Samira" hakkında söyleştik...

"Herkes kendi hikâyesinde başarılar diliyorum"

Ebru Cesur, henüz yaşamının baharında, genç bir kadın işçi, aynı zamanda genç bir anne ve taze bir yazar. İlk kitabı "Samira"yı duyduğumuzda kendisiyle söyleşi yapmaya karar vermiştik. İlk kitabı derken, ikinci kitabının hazırlığı içinde olduğu haberini de paylaşmış olalım. Autoneum Erkurt işçisi üyemiz Ebru Cesur'la, yazdığı kitap ve yazma koşullarının yanısıra Türkiye'de kadın olmak üzerine tüm çalışan kadınlara ilham olacak küçük bir söyleşi gerçekleştirdik.

Sizi tanıyalım, evli misiniz, çocuk var mı?

Merhaba, ben Ebru Cesur, 35 yaşındayım. Evliyim, 5 yaşında kreşe giden bir oğlum var.

Nerede çalışıyorsunuz, işyerinde göreviniz nedir?

Autoneum Erkurt'ta çalışıyorum. Üretim operatörüyüm. İşim soğuk presçilik yapmak. 50 gramlık, 100 gramlık parçaları araba parçası haline getiriyorum.

Kaç yıldır çalışıyorsunuz? İşinizden memnun musunuz?

İşimden çok memnunum. Zaten 13 yıldır bu yüzden çalışıyorum. Hayalimdeki işi yapıyorum desem yeridir.

Daha önce çalışmışlığınız var mı?

Autoneum Erkurt'tan önce farklı alanlarda çalıştım. 17 yaşımdan beri çalışma hayatının içerisindeyim.

Ne zamandır sendikalisiniz? Petrol-İş ilk sendikanız mı?

Daha önce hiç sendikalı çalışma deneyimim olmadı. Bu işletme sayesinde sendikayla tanıştım ve üye oldum. 13 yıldır sendika üyesiyim.

Yaptığınız işin bir tehlikesi, sağlık riski var mı? Çalışmaktan kaynaklı sağlık sorunları yaşıyor musunuz?

Yaptığımız işin tabii ki sağlık problemleri olabiliyor. Vücudumuzun belirli bölgelerinde rahatsızlıklar oluşabiliyor. Bir tanesi de şu anda yaşadığım bel fıtığı. Diğer arkadaşlarımda da boyun fıtığı var mesela. Benim sağ kolumda yırtılma var.

Ev ve iş hayatını birlikte yürütme konusunda bir zorluk yaşıyor musunuz? Yardım alıyor musunuz?

Elbette herkes kadar ben de evle iş arasında zorluklar yaşıyorum. Bu zorlukları sadece ben yaşamıyorum. Çalışan bütün kadınların yaşadığını düşünüyorum. Kimilerinin yardımcısı oluyor kimilerinin olmuyor. Benim bir yardımcım yok. Her şeyi tek başıma yapmaya çalışıyorum.

Gelelim kitaba... Ne zaman başladınız yazmaya, ne kadar sürede tamamladınız?

Ben 15 yaşından beri yazıyorum. Önceleri şiir yazmakla başladım. Zamanla şiir yazmanın bana mutluluk vermediğini gördüm. Yazı tarzımı hikâye ve romana çevirmeye başladım. Bunu bir kitap haline getirmek aklıma gelmemişti. Ama evimde her zaman defter ve kalemim, bilgisayarım mutlaka olmuştur. Mutlaka bir şeyler yazmış ve kaydetmişimdir.

Lise döneminde, edebiyat dersinde çok başarılı bir öğrenciydim. En sevdiğim derslerimden biriydi. Sonrasında devam etmedim, öyle kaldı. Samira'yı iki buçuk senede yazdım. Aslında daha uzun bir kitap olabilirdi. Duygularımı daha yoğun aktarabilirdim. Ama ilk kitabım olduğu için çok zorlandım. Yazdıklarımın çoğunu hayalimde yarattım, empati kurdum, kendim yaşıyormuş gibi hissederek yazmaya çalıştım.

İki buçuk sene olunca çok uzun zaman olduğunu düşündüm ve bitirmeye karar verdim. İlk eserim, ikincisi de gelecek, şu anda yazıyorum.

Sizi yazmaya iten neydi?

Kendimi hep farklı bir insan olarak düşündüm. Kendimi nasıl kanıtlayabilirim, ne kadar zirveye çıkabilirim, kendimi başka nerede bulabilirim, neyi ne kadar başarabilirim, insanlara ne kadar faydalı olabilirim diye düşündüğüm için bu işe giriştim. Bu kitabı ilk okuyanlar çok ağladıklarını söylüyorlar. Aslında evet, kitap üzücü, ama vermek istediğim mesaj çok farklıydı.

Yazarken zorlandığınız konular oldu mu?

Yazarken çok zorlandım, bütün bölümlerde bir duraksama yaşadım diyebilirim. Her bölümde ağladığım anlar oldu. En çok zorlayanlardan birisi Mine'nin bebeğini kaybettiği sahneydi. Döndüğünde, Seda'dan beklediği arkadaşlık ve sıcaklığı tam anlamıyla bulamamasıydı. Seda'nın, Mine'nin yaptığı fedakarlıklardan yarısını bile yapamamasıydı. Mine'ye çok üzülmişim bu bölümde.

Kitabı çalışırken mi yazdınız, nasıl zaman buldunuz?

Çalışırken yazdım. Bazen işyerinde iki üç dakikalık fırsatları değerlendirdim. Aklıma geldikçe yazdım. Gece vardiyasında aklıma gelenleri eve gider gitmez kağıtlara, defterlere aktardım. Yazdıklarımı tekrar tekrar okudum, beğenmediğim yerleri değiştirdim. Üç-onbir vardiyasından dönüşte yazdım. Bazen sabah vardiyalarından dönüşte uykumdan uyanıp yazıyordum. Değişik ama çok çılgınca bir süreçti, bir aşkı yazmak benim için, çok eğlenceliydi diyebilirim.

Kitabın adı nereden geliyor, Samira gerçek mi?

Adı herhangi bir yere dayanmıyor, yazmaya karar verdiğim an "Samira olacak" dedim, anlamını bilmiyorum ama kulağa hoş geliyor, bence güzel bir isim oldu.

Kitaptaki kadın karakterle ilgili neler söylersiniz?

Kitapta yaşananlar iki kadının ağzından anlatılıyor. Yaşadıkları zorluklar, verdikleri mücadeleler, hayal kırıklıkları, üzüntüleri, mutsuzlukları üzerine. Bir yandan mutsuzken mucizelerle karşılaşmaları, mutluyken dibe düşmeleri, ama asla pes etmemelerini anlatıyor. Çevremde benzer yaşantılara sahip kimse yok, olsaydı onları anlatırdım. Onlar için en büyük hediyem bu olurdu.

Türkiye’de kadın olmak zaten başlıbaşına zor bir şey. Doğuştan itibaren yaşadığımız zorluklar, başımıza gelen olaylar, bulunduğumuz coğrafyadan kaynaklı yaşadıklarımız mutlaka oluyor. Bu tür olaylara çok örnek var.

Kitabın sonu iyi bitiyor, gerçek hayatta öyle midir?

Evet sonu mutlu bitiyor, şöyle bir gerçek de var, bu tarz olayları yaşayan pek çok kadın olduğunu düşünüyorum ve tek temennim, bu olaylarla karşılaşmış kadınların kitabımı okuduklarında en azından bir anlık da olsa mutlu olmaları. Diliyorum ki onların hayatları da kitabımdaki gibi mutlu sonla buluşur.

Yazmaya devam etmeyi düşünüyor musunuz?

Yazmaya devam ediyorum, etmeyi de düşünüyorum. İkinci kitabımı yazmaya başladım.

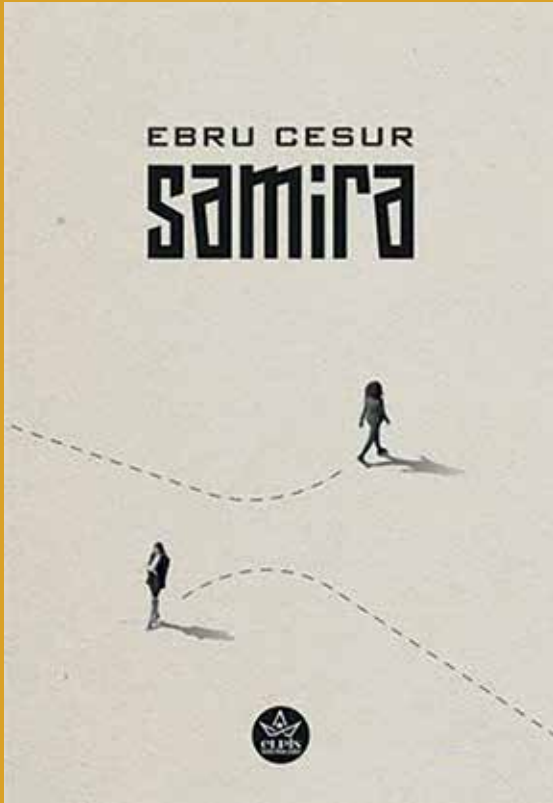
Kadın dergimizi okuyor musunuz?

Kadın dergisini keyifle okuyorum. Çok aydınlatıcı bilgiler yer alıyor. Bazen güldürüyor. Çok güzel, keyif verici bir dergi. Başarılarınızın devamını diliyorum.

Petrol-İş üyesi kadınlara bir mesajınız var mı?

İyilik kadınlardan gelir. Biz kadınlar her şeyi yapacak güçteyiz. Doğuruyoruz, toplumu oluşturacak bireyleri yetiştiriyoruz. Her zaman güzel evlatlar yetiştirelim, içimizdeki iyiliği yansıtalım, iyilik yapmak bize hiçbir şey kaybettirmez.

Empati duygumuzu geliştirelim. Çalışalım, kazanalım, dimdik ayakta duralım. Kimler neler yaşıyor bilemiyorum, ama herkese kendi hikâyesinde, hayatında başarılar diliyorum. *

SAMİRA

Yazan: Ebru Cesur
ELPİS YAYINLARI
1. Basım: 2023

“Sabah uyandığında, gözlerimi açtığımda bu matemli gözlerle etrafa bakmadığımı anladığımda ruhumla derinlere dalmaya karar verdim. Birkaç saatlik o uykunun verdiği huzuru kimse veremiyordu. Siz yokken kalbimdeki o yangını tek başıma bastırduğım günler oldu ve bu bir müddet devam etti. Sen gelene kadar gözlerimdeki matem alamadın ama içimdeki yangına ortak oldun. Beni buldun, güçlendirdin, nefes aldığımı ve yaşadığımı hissettirdin. Küllerimden yeşerttin beni ve şimdi o küllerle çölüme karanlık olanlara cehennem olacağım.”

(Tanıtım Bülteninden)

Suat Derviş **GÜNÜ GÜNÜNE YAŞAYANLARIMIZ**

Günü Gününe Yaşayanlarımız, Suat Derviş'in 3 - 17 Nisan 1936 tarihli Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan ve bir iş kanununa olan ihtiyaca dikkat çekmek için hazırladığı köşesi. Köşede, iş kazası geçirip iş göremez hale gelen, geçim derdi içinde olan kadın ve erkek işçilerin yanısıra yoksul kesimin tercümanı olmaya çalışıyor. Geçtiğimiz sayıda yayınlamaya başladığımız bu söyleşilerin bu sayıdaki konusu çocuğu hastalanan bir kadın işçinin karşıya kaldığı çaresizlik.

Çocuğu hastalanırsa kadın işçi ne yapar?

Cumhuriyet Gazetesi, 15 Nisan 1936

“Çalışırsam yavrum bakımsızlıktan ölecek, çalışmazsam bize kim bakacak? soruyorum.”

Çocuğuna bakmak için işinden çıkan zavallı kadın

Yanıma yaklaşıyor. Yüzü kederli, bakışı üzüntü dolu genç bir kadın. Üstünde nefli bir elbise, başında etrafı pullu beyaz bir yemeni var. Fatih, Fatih medreselerinin en sonucusunun kapısı önündeyiz. Etrafımı birçok kadınlar ve birçok çocuklar almış.

Onlarla konuştuğumu ve onlara bazı sualler sorduğumu işiten bu kadın birdenbire kapının önünden ayrıldı, bana yaklaştı ve elile kolunu tutarak:

- Evvela bana geliniz, diyor, evvela beni dinleyiniz... Fakat dinlemeden evvel de görünüz...

- Benim ne istediğimi biliyor musunuz?

- Evet, demindenberi konuştuklarımızı işittim, biliyorum. Geliniz biraz benimle beraber.

Onu takip ediyorum. Medrese kapısından içeri giriyorum. Sıcak bir güneş, avluya gerilmiş paçavra halindeki liyme liyme çamaşırları kurutuyor. Avlunun öte tarafındaki medrese odalarından birinin kapısının önünde bir kadın çamaşır yıkıyor... İlerde sütunların birinin yanında çıplak ayaklı bir çocuk uyukluyor:

- Buyurunuz rica ederim.

Önümden giden kadın kapıların birini önünde duruyor:

- Bir dakika içeri girer misiniz?

Rutubetli, havasız bir oda. Kenarda dar bir keşet, bir tarafta bir mangal, yerde bir küçük yatak, yatağın içinde minimini bir çocuk, gırtlığına kadar sargılar içinde yatıyor.

Yanında, yerde diz çöker gibi oturmuş orta yaşlı bir kadın çocuğun yüzüne bakıyor.

Önümden giden kadın elile bu çocuğu gösteriyor:

- Çocuğum.

- Hasta mıdır?

- Yandı.

Çocuk mütemadiyen bir ayağını sallıyarak ağlıyor. Çok canı yanıyor belli.

- Yavrum... Yavrum... Sus. Hayatım benim.

Sonra kadın gene koluma dokunuyor:

- Dışarı çıkalım... Bu pis hava sizi rahatsız edecek, diyor.

- Yook canım...

Diye mukabele ediyorum. Hasta çocuğunun teneffüs ettiği bu havanın benim gibi sağlam bir kadını bile ne kadar rahatsız ettiğini ona göstermemek ve onu daha ziyade müteessir etmemek istiyorum.

Dışarı çıkıyoruz. Bütün odalardan sızan rutubetli ağır kokuya rağmen dışarıda, daha geniş bir nefes alıyorum.

- Gördünüz çocuğumun halini, diyor...

- Nasıl oldu?

- yüksekte sıcak su varmış. Yeni yürüyordu çocuğum. Üstüne döküldü.

- Geçmiş olsun...

- Teşekkür ederim. Geçirmeğe uğraşıyoruz. Gececek mi bilmiyorum. Kendisini hergün kucakta hastaneye götürüp getiriyorum. Bunun için işten çıktım, ona bakmak için...

- Nerede çalışıyordunuz?

- Rejide çalışıyordum. kocam asker oldu. Çocuğumuza, anasına ve kocamın iki yetim kardeşlerine ben kazanıp bakıyordum. Otuz kuruş yevmiye ile onları geçindirmeğe uğraşıyordum. Fakat çocuğum bu hale gelince ona kim baksın? İşten çıktım. Dönünce beni yeniden işe alacaklar mı bilmiyorum. Büyük annesinin çocuğa bakmağa akli ermiyor, ona bırakamıyorum. Biz işçi kadınlar çocuklarımız bu hale gelirse onları kime emanet edelim? Ne yapalım? Soruyorum size... Reji, çocuğum hastadır diye bana gündeliğimi vermekte devam etmez ya!.. Benim halim ne olacak?.. Çocuk iyi oluncaya kadar açlıktan mı öleceğiz?.. Şimdi satıp yiyoruz, satacak birşeyimiz kalmayınca halimiz neye varacak? Çalışırsam, yavrum bakımsızlıktan ölecek diye korkuyorum. Çalışmayınca da hepimiz beraber açlıktan öleceğiz... Buna bir çare bulmanın imkanı ve ihtimali yok mu?..

-

Susuyorum. Ne cevap verebilirim ki?

Aliağa Tüpraş temsilcileri Hale Kaymak ve Aycan Meriç'le söyleştik...

"ÖNYARGILARI AŞMAK İÇİN BAKIŞ AÇISINI DEĞİŞTİRMEK ŞART"

Hale Kaymak ve Aycan Meriç, Petrol-İş Sendikası 2024 temsilci eğitimlerine Aliağa Tüpraş'tan katılan iki işyeri temsilcimiz. Temsilci eğitimlerinde verilen toplumsal cinsiyet dersi sonrası sohbetimiz söyleşiye dönüştü. İki genç temsilcimizle toplumsal cinsiyet dersimiz hakkında konuştuk. Temsilcilik deneyimlerini derste anlatılan konularla ilişkili olarak değerlendirmelerini istedik...

Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

İsmim Hale Kaymak, Tüpraş Aliağa rafinerisinde çalışıyorum. İki yıldır Aliağa şubesinde temsilcilik yapıyorum. Evliyim, 9 yaşında bir kızım var.

Kim ilgileniyor kızınızla siz isteyken?

Şu anda okulda. İzmir'de oturuyoruz, işyerimiz Aliağa'da. Eşim de Tüpraş'ta çalışıyor, sabah babaannesine bırakıyoruz, o servise veriyor, dört gibi servisten alıyor.

Siz buradayken kim ilgileniyor?

Pazar günü geldik, altı gün kadar İzmir'de olmayacağım. Rutinimizi babaannesiyile yürütüyoruz, günün kalan kısmında da eşim destek oluyor. Bu tür iş seyahatlerimde benim için de kızım için de pek bir şey değişmiyor. İkimiz de çalıştığımız için babasıyla vakit geçirmeye alışık.

Kaç yıldır çalışıyorsunuz?

18 yıldır Tüpraş'ta çalışıyorum, 18. yılım bitmek üzere hatta, 19. yıla gireceğim.

İşyerinde göreviniz nedir?

2006 yılında ilk işe girdiğimde laboratuvar teknisyeni olarak başladım. Sonra 11. yılımda memur kısmına geçtim. Yedi sekiz yıldır memur olarak çalışıyorum laboratuvara.

Tüpraş'ta temsilci olmak nasıl bir şey?

İşyerimizde bin yüze yakın çalışımızın yalnızca 32'si kadın. Seçim çalışmalarında da, temsilciliğe başladığım zaman da bunun çok fazla eksisini yaşamadım. Aksine, sahada arkadaşlarım bana sahip çıktılar. Seçim çalışmalarında, dolaşırken, "bir kadın temsilci olmalı" sözünü çok duymuştum. Ama ben hep şunu savundum: Bizi savunabilecek insanlar olmalı. Bunu kadın, erkek diye cinsiyetlere ayırmak doğru değil.

Sizi sadece kadınların temsilcisi olarak mı görüyorlar?

Bir şey olduğunda tabii ki ilk beni aradıkları durumlar olabiliyor, onun dışında erkek çalışanlarımız da temsilciliğimi

kabullendiler. Zaten yadırganacak bir durum değildi onlar için. Aliağa'nın kültüründe her zaman bir kadın temsilci vardı. Tüpraş'ta da, Petkim'de hep oldu. Alışık oldukları bir durumdu.

Toplumsal cinsiyet dersimizi nasıl buldunuz?

Eğitim bizim için çok faydalı oldu. Aliağa'ya döndüğümüz zaman oradan gelen Hale olmayacak. Daha donanımlı bir Hale olacak. Toplumsal cinsiyet dersleri için de sadece şunu söyleyebilirim, süresinin daha uzun olması iyi olurdu, biz doydumduk eğitimde.

Bir farkındalık yaratabildik mi sizce?

Kesinlikle yaratılmıştır, ama kalıcı olması için biraz daha uzun olması iyi olabilirdi.

Sizi tanıyalım...

Ben Aycan Meriç, 13 senedir Tüpraş'ta çalışıyorum, yangınla mücadele birimindeyim. Dört ay oldu temsilci olalı. Bu eğitim benim için çok faydalı oldu.

Siz evli misiniz, çocuğunuz var mı?

Ben 2013'te evlendim, 2021'de eşimle anlaşarak boşanma kararı aldık. Bu hayatımızı çok etkilemedi, sadece ayrı yaşıyoruz. Yedi yaşında bir oğlumuz var. Ona birlikte bakmak zorundayız. Ben insanları cinsiyetlerine göre değil, iyiler ve kötüler diye ayırıyorum. Her zaman paylaşımcı oldum, görevden kaçmadım. Evliyken de böyledim. Kadınların her zaman daha toparlayıcı, düzen getirici, istikrarlı olduğunu düşünüyorum.

Bu şekilde düşünmenize neden olan şey nedir?

Küçüklükten beri zorunlu oldukları hem biyolojik hem doğdukları andan itibaren toplum bakış açısından dolayı bir görevlendirme ve zorlanma gibi... Yetiştirilmekten kaynaklı bir özellik gibi. İlla ki biyolojik farklılıklar var ama bu hayatı adil bir şekilde yaşayamayacağımız anlamına gelmiyor.

Sizce neden Tüpraş'ta bin kişinin sadece 32'si kadın?

Ağır sanayi olduğu için, işkolunun getirdiği sorumluluklardan dolayı böyle. Şu anda deneme aşamasındayız, kadın çalışanları sahada çalıştırmaya başlıyorlar, kadın operator şu anda işe aldılar. Zorlandıkları yerler var, aşamayacakları yerler de var, ama yapamayacakları anlamına gelmiyor.

Farklı birimlerdesiniz, bir araya geldiğinizde deneyim alışverişi yapabiliyor musunuz?

Hale Kaymak: Bazen sorunları birbirimize paslayabiliyoruz. Mesela yakın zamanda bir kadın çalışanımızın sıkıntısı vardı, bana gelmişti. Ben sonrasında bütün temsilci arkadaşlara söyleyerek hepsini sürece dahil ettim. Çünkü kadın arkadaşların da temsilcisi onlar, benim sadece kadın çalışanların temsilcisi olmadığım gibi...

Siz dersimizi nasıl buldunuz?

Aycan Meriç: Çok faydalı buldum, ama bence de genişletilmeli, hatta tam gün olabilir.

Ne öğrendiniz dersimizden?

Önyargılı olmadığınızda bu eğitim bir erkek için özellikle çok faydalı olmalı. Eğer önyargınız varsa, çoğu bunu kabullenmeyebilir.

Önyargı var mıydı sizce?

Bence salonda önyargı çoktu.

Ne tür önyargılar vardı sizce?

Mesela ben yedi yaşındayken, amcamızı kaybettik, belli bir süre o evde erkek yok denilerek, altı sene birlikte yaşama fırsatı buldum. İki kızı vardı amcamın. Hep kadınların içindeydim, o yüzden çok iyi yemek yaparım.

Bir erkeğin yemek yapmasını toplum nasıl karşılar?

Bence çok keyifli bir şey. Ama toplum 'light' diyebilir, 'entel' diyebilir. Bunlar çok sorun değil, bu kişinin hayata nasıl baktığıyla alakalı.

Bakış açısını değiştirebilir miyiz sizce?

Bu sadece Petrol-İş'le sınırlı olmamalı, Petrol-İş tabii ki bu için bir yerinde olmalı, biz coğrafyamız gereği bu konuda biraz şanssız diye düşünüyorum. Dünyanın birkaç farklı ülkesine gitme olanağım olmuştum. Orada bakış açısı böyle değil. Belki yaşayış olarak onlar daha doğru yaşıyorlar. Ben bir kadınla konuşurken, bir erkekle nasıl konuşuyorsam aynı şekilde konuşuyorum. Asla farklı görmem. Bu bile ince bir çizgidir. Eşit yaklaşımdır. Bunu içimizde yenmemiz gerekiyor ama bu yeterli değil, bizden sonrakilere de aktarmamız gerekir.

Hale Kaymak: Çoğunluk olmasa da, sahadan bazen "kadınsın, annesin, bu iş zor değil mi? Çocuğunu ihmal ediyorsun?" şeklinde konuşmalar oluyordu. Ben hep bunu söylüyordum, "benim çocuğumu benden iyi kimse düşünemez, en iyi ben düşünürüm." Biz çocuklarımıza konuştuğumuzla değil yaptıklarımızla örnek olacağız. Ben çocuğuma ne yaparsam yapayım, adaletli olmayı, mücadeleci olmayı hangi kelimeyi kullanırsam kullanayım anlatamam. Ama bu yaptıklarımı ona çok güzel rol model olduğumu, bir miras bıraktığımı düşünüyorum. Bunu özellikle paylaşmak istedim, kadın arkadaşlara bir mesaj olarak.

Hale Kaymak: Bir şey eklemek istiyorum, genel kurulda da konuşulmuştu. Üç kadın üst kurul delegesi vardı. Kendime de işneyi batırarak konuşuyorum, çünkü ben de üst kurul delegesi değildim. Yüzde birlik rakam çok az bir oran.

Nasıl değişir sizce bu durum?

Hale Kaymak: 8 Mart'ta genel merkezde yapılan etkinliğe katıldığımda şunu gördüm, örgütümüzde çok güzel kadınlar var. Çok zeki kadınlar var. Konuşmalarını dinlediğimde hepsi ayrı bir cevher, hepsi çok iyi. Bu kadar bilgili, donanımlı, bir şeylerin farkında oldukları halde onları sahada göremediğim için, yanımda göremediğim için çok üzülüyorum. Çok güzel bir enerjileri var. Sahada kullansalar çok şey değişecek.

Aycan Meriç: Bir yapıyı değiştirebilmek için o yapının kurallarıyla birazcık oynamak gerekir. Bence tüzüklerde daha fazla değişiklikler yapılabilir, bu değişikliklerle kadınlar daha üst rollere taşınabilir. Sonuçta bizler fedakarlık yapan, bir grubu temsil eden, bir ülkenin bakış açısına yön vermeye çalışan gönüllü insanlarız. Bu gönüllülükle eminim fırsatlar yaratabilecek kadın üyelerimiz var. Bu sadece bakış açısıyla ilgili. Bir işi erkeklerin daha iyi yapabileceğini kadınlar bile düşünebiliyor örneğin. Bu yirmi otuz yıldır devam eden bir süreç. Süreci değiştirmek istiyorsak kendi içimizdeki kurallara dokunular yapmamız gerekiyor.

Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

Hale Kaymak: Teşekkür ederiz.

Aycan Meriç: Ben de teşekkür ediyorum.

Güvercin Beyazlığı

Işıl Bayraktar

Adı Sündüz. Hayır Meryem. Şirin. Bir odada açıyordu gözlerini. Güvercin kanadındaydı az önce. Güzel bir hayatta, beyaz bir dünyadaydı. Gökyüzü renklerinde. Uçtu, uçtu ve kalabalık bir aleme daldı. Beyaz kıyafetiyle, elinde beyaz kapaklı bir kitapla, gülümseyerek yürüyordu. Eteğini çekiştiren çocuklar çamurlu ama aydınlık, temiz bir çamurun nasıl olduğunu gördü Atike. Emeğin çamurunu ve emeğin aydınlığını... Çocuklar üretiyorlardı, oyun üretiyorlardı ve onlar da emekçiydi aslında... Kendi oyunlarını yaratabilen minik, aydınlık emekçiler. Atike yürüyordu, biliyordu nereye gittiğini. Bilmese de çamurun içindeki dostları götürüyordu zaten onu... Aydınlığın kaynağına...

- Atike!

- Atike!

Bir odada açıyordu gözlerini. Güvercin kanadındaydı az önce. Oysa şimdi güvercin yoktu. Kendine baktı, beyaz kıyafetini göreceğini sandı, yanıldı. Pislikten seçilemeyen bir önlüktü üstündeki. Şaşırdı, sesi tekrar duydu o sırada:

- Atike! İkinci katın çöplerini toplamamışsın, ne uykusu bu?

Atike anladı, "Aferin" dedi kendine. "Gerçek hayatı unutmuşum".

- Geliyorum abla! İkinci katın çöplerini bir hisimla toplamaya başladım Atike.

Pencereden dışarıya baktı, rüzgârlıydı hava. Güvercinin kanadını düşündü ve o kanatlarda uçabilmek için ölebileceğini. Oysa şimdi bunun için ölmesi değil, ölmek için yaşamayı -gerçek hayatta- başarması gerekiyordu. Ve yaşamak için güvercini düşünmeyi bıraktı Atike, güvercinin onu bırakmayacağını bilmeden...

İkinci kattaydı şimdi. Bir üniversite yurdunun ikinci katı. Farklı hayatları olan üniversiteli kız öğrencilerin kaldığı on yedi oda. Bu kattan sorumlu Atike. Sorumluluk kafasında büyüyor. Çünkü zorunlu çalışıyor, gönüllü değil. Gelecekleri için çalıştığı çocuklarını düşünüyor... Ve hızlıca alıyor kalan odaların çöplerini...

Bölünme daha hızlı yapacak işini Atike. Yaşamak istediği hayat bu değil. Bu hayat yaşamak zorunda olduğu, yaşadığı hayat. Ve böyle çalıştığından bu ikisi, o zorunlu hayat nefes almasına izin verdiğinde, farkında olmadan düşsel hayata kayıyor... Güvercinler giriyor hayatına ve sonra gidiyor... Ama Atike hiç gitmediklerini

henüz bilmiyor... Bir pencere yaratıyor kafasında Atike. Temizlediği her odanın penceresinin -somut pencere gerçekliğinin- ötesinde güvercin dünyalarına açılan bir pencere yaratıyor. O dünyada beyazlık görüyor ve her süpürge sesinde beyazlığın kanat çırpışının sesini duymaya çalışıyor pencereye uzanıp.

- Atike abla, nereye bakıyorsun öyle? Camları dün temizledin, kirli değildir merak etme, leke mi gördün? Neden bakıyorsun pencereye?

Atike yeniden uyanıyor. Bu, 203 numarada kalan Senem'in şımarık ve zengin sesi. Bu sese uyandığı için yeniden pencerenin içinde kaybolmak istiyor, bir yandan da pencerenin içinde kaybolduğu için bu sesin oluştuğunu düşünüyor. Bakmaktan vazgeçiyor. Atike uyanıyor, o gün için güvercinler el sallıyor "Hoşçakal!" diyerek, Atike gerçekliğiyle kalıyor...

Senem ince, uzun boylu güzelce bir kız. Üniversite ikinci sınıfta okuyor. Atike bölümünü hatırlamıyor. "Öyle çoklar, öyle aynılar ve öyle farklılar ki" diye düşünüyor. Senem Atike'yi hep kızdırıyor ama Atike bu duygusu yüzünden kendine kızıyor. Kendiyle olan mücadelesine başkası karışın istemiyor... Ama Senem bunu fark etmiyor. Atike, farkında bile olsa onun sahip olduğu bir dürtüden ötürü ona yardımcı olmayacağını biliyor. Atike içinden "Buna kötülük ve şımarıklık diyorlar" diye geçiriyor. Senem'i düşünüyor; Senem her gün güzelliği için banyoda saatlerini harcıyor. Rime'ni sürüyor, kırmızı rujunu eksik etmiyor ve hep mor far sürüyor. Atike hep kendi dünyasında. Kimseyle ilgilenmiyor. Ama Atike katın banyosundan da sorumlu ve her gün sabah erken saatte banyonun çöplerini alması, tuvaletleri temizlemesi, banyoyu deterjanla yıkaması ve lavaboları ovması gerekiyor. Her kat görevlisi on dakika arayla banyoları temizliyor ki, öğrenciler diğer katlara gidebilsin ve işlerini yapabilsin. Senem bunu biliyor ama başka bir kata gitmiyor. Her sabah erken kalkıyor. Uyanması gereken saatten hep bir saat önce uyanıyor. Ve o saatler Atike'nin iş saati oluyor. Senem hep Atike'nin yıkayacağı tuvalette, ovacağı lavaboda ve temizleyeceği kabinde oluyor. Atike bir türlü anlayamıyor. Zor durumda olan birinin işini zorlaştırmanın mantıksal bir yanını bulamıyor. Senem saçlarını yıkıyor her sabah ve fön çekiyor saçlarına. Saç kurutma işlemini hep banyo sular içindeyken yapıyor. Yapıyor ki Atike'ye söylenebilsin.

"Aman Atike abla, yine benim saçımı kuruttuğum saatte yıkıyorsun banyoyu, n'olur 15 dakika geç yıkasan, banyoda olmak zorundayım bu saatte." deyip suratını asıyor. Atike bakakalıyor her seferinde. "Aşağı insan ya da yukarı çıksan" diyemiyor. Ve her seferinde Senem, Atike'nin işini geciktiriyor. Banyodan sonra müdire hanımın çağırma saati yaklaşıyor ve Atike telaşlanıyor hep. O telaş halindeyken Senem'in "Haydi sana kolay gelsin Atike abla" sesini duyuyor. Ardından acı kahkahasını. Banyodaki sandalyeye çöküyor Atike. Ve yumuşak bir ses duyuyor: "Ağır ağır acele et". Atike sesin geldiği yere bakıyor, bir çift beyaz kanat görüyor, bu sözün anlamını düşünüyor. Güvercini dinliyor Atike; kendinden emin, kararlı ve hızlıca işlerine devam ediyor.

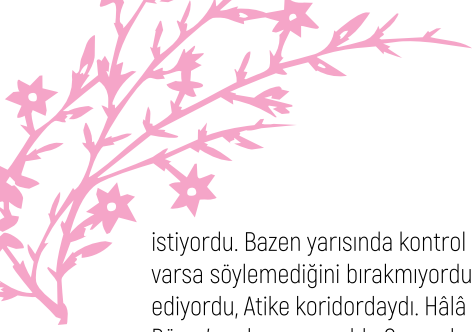

iki dünyası var: Gerçek ve düş. Gerçekte sarsılırken, düşte uyanıyor. Sarsıntıya dayanacak gücü topluyor düşlerken. Tam tükeneneceğini düşünürken, düş tekrar sarıyor benliğini... Ama düş izin vermiyor kendisinde kaybolmasına. Yaşayacağı oranda düş kurabileceğini bildiğinden, Atike'den kopmamak adına Atike'yi yaşıyor. Düş güvercin, güvercin düşken: Atike gerçeğe dönüyor...

Tekrar odalara yöneldi Atike. Yerleri süpürecek ve süpürürken pencerelere yaklaşmayacaktı. 204 numaralı odaya yöneldi. Elektrik süpürgesinin sesi yükseldikçe "huzuru kaçan kızlar" kapıdan başlarını dışarı çıkarıyor, öfkeli suratlarla tekrar içeri giriyor, bu arada kapıları çarpmayı ihmal etmiyorlardı. Atike her gün yaşanan bu sahneden bıkmıştı. Bu onun zorunlu işiydi, gönüllü değil.

Odaların temizlenmesi gerekiyordu ve o temizleyen kişiydi sadece, temizlenmesi gerektiğini söyleyen ya da yurt kurallarını belirleyen kişi değil. Ama kimse bunu önemsemiyordu. Sadece "Atike abla yeter, Atike abla istemiyoruz" demeyi biliyorlardı. Atike'nin de istediğini sanıyorlardı bunları söylerken. Atike'nin sabahları söylediği tüm şarkıları onun neşesine veriyorlardı. Oysa Atike'nin söylediği şarkıların, düşsel zamanlarındaki güvercinlerin fısıltılarını andıran melodileri vardı. Ya da ne söylese onları hatırladığından, bu sesler ona düşsel melodiler gibi geliyordu. Şarkılar başka bir boyutun sesiydi binlerce olan Atike'ye göre... Yine şarkı söyleyerek 204'ün tokmağını çevirdi, açılmadı kapı. "Odada kimse yok" diye düşündü. Her odanın anahtarının olduğu anahtarlığa uzandı. 204 numarayı kilide soktu. Yine açılmadı. Arkadan kilitlenmişti kapı. Bir ses geldi içerden. "Atike abla uyumak istiyorum, süpürme bugün", "Büşra'cim süpürmek zorundayım, lütfen kapıyı açar mısın?". Büşra açmadı kapıyı. Açmazdı. Büşra uyurdu hep. Ve en ufak bir gürültüde uyanırdı. Süpürge sesi de uykusunu kaçırıyordu, bütün dünya susmalıydı ona göre, o uyurken. Kızmaya başladı Atike. "Kattaki odaları süpüreğim, tekrar geldiğimde lütfen uyanmış ol Büşra." Şarkısı sustu Atike'nin. Koridordaydı Atike, pencere yoktu. Atike için sorun değildi önce hangi odanın temizlendiği, o öğrencilerle uzlaşmak istiyordu. Ama yurt müdiresi engelliyordu bunu. Odaların sırayla temizlenmesini

istiyordu. Bazen yarısında kontrol etmeye geliyordu ve bir yanlışlık varsa söylemediğini bırakmıyordu... Dilindeki şarkı yokluğu devam ediyordu, Atike koridordaydı. Hâlâ pencere yoktu, ötelere de yoktu... Büşra'nın kapısını çaldı. Ses gelmedi içerden. Tekrar çaldı kapıyı. İçerden bir "Of" sesi yükseldi. Ardından yorganın üzerinden atılışı ve ranzanın merdivenlerinden çıplak ayakla inme sesi. Anahtar döndü. Şişmiş gözler ve asık bir suratla Büşra idi kapıyı açan. "Uyutmadın beni Atike abla, yapma dedim işte." Atike boş gözlerle baktı Büşra'ya, anlamak ve düşünmek istemiyordu. Ağır ağır ve acele ederek süpürdü odayı, yine aynı şekilde çıktı odadan. Mutfaka gitti, öğrencilerin ders saatiydi, mutfak boştu. Bir sandalye buldu ve oturdu. Ağladı, ağladı, ağladı Atike. Kendisi için, insanlık için, yeryüzündeki tüm ezilenler için ağladı. "Neden" diyordu hep. "Neden? Neden insanlar başkalarına saygı duymuyorlar? Ve neden insanlar harcanan emeği görmüyorlar? Onlar için çalıştığımı bilmiyorlar mı?" diye düşündü Atike. Kendini zenginliğe kaptırılmışlığın insanlara neler yaptırdığını düşündü. Bu özel yurttaki bir yıldır çalışıyordu ve görmediği insan çeşidi kalmamıştı. Buradaki öğrencilerin ekonomik durumunun ortalamanın üstünde olması, öğrencilerin hizmetlilere kötü davranmasını gerektirmiyordu ki... Neden onunla dalga geçiliyordu o zaman? Bu işe muhtaç olduğu için mi? Hizmet eden olduğu için, "Nasıl olsa cevap veremez" diye düşünüldüğü için mi? Saygının maddi bir ölçüsü olmazdı ki... Emeğe saygı duyulması için zengin ya da üstün ya da çalışanla aynı koşullara sahip olmak gerekmiyordu ki... Zengin de emeği emektir, fakirin de... Şimdi düşünüyordu Atike, sadece kendisini değil, ekonomik durumu iyi olmayan ve bir işe muhtaç olan tüm insanları düşünüyordu... Emek böyle ezilmemeliydi ki... Kanatlar bulmalıydı dünyanın dört bir tarafından. Sadece kendisinin değil tüm emekçilerin olmalıydı bu kanatlar. Bu ezen sisteme dur demeliydi Atike... "Hey sen" dedi olumsuz bir iç ses. "Dünyaya meydan okumaya karar veren sen, kimsin?" Küçümsüyordu iç ses kendini, ama yanıtladı Atike:

"Benim, Atike. 36 yaşındayım ve iki çocuğum var. Biri yedi, diğeri sekiz yaşında. Sevdiğim kişiyle evlenmek için liseyi yarım bıraktım ve diplomam olmadığı için istediğim işlere giremiyorum. Kocam üç yıl önce trafik kazası geçirdi ve felç oldu. Çalışmıyorum. Asgari ücretle çalışıyorum ve eve bakmak zorundayım. Ankara'da bir gecekonduya yaşıyorum. Tek istediğim ruhumun özlediğim yerde olması ve çocuklarının üreterek bir iş sahibi olmaları. Sömürülmemeleri. Bu işi istemiyorum. Ve zorunlu çalışıyorum, bu yüzden hep bin parçayım. Beynim bin parçaya bölünüyor çalışırken, işimin ortasında seninle konuşuyorum mesela, bunu yapmamalıyım."

Pencereye yaklaşmak istedi ama bir ses duydu aniden: "Atike, müdire hanım çağırıyor!" Ne yapacağını şaşırıp Atike. İlk aklına gelen son yarım saattir mutfakta tek başına oturduğu ve 204'ten sonraki odaları henüz süpürmediğiydi. Ürkerek ayağa kalktı Atike. Ürktüğü için kendine kızarak ve müdire hanımın kendisiyle arasına girmesine sinirlenerek. Bir şeye daha sinirleniyordu Atike, müdire hanımın yanına her inişinde, işine son verilip verilmeyeceğini düşünmek zorunda oluşuna. Kocasını ve çocukları için buradaydı çünkü [o] ve çalışmak zorundaydı onlar için... Kendisi için değil,

Atikeler'den biri için bile değil... Diğer Atikeler de düşlerde gezen Atike'yi destekliyordu çünkü. Ve şimdi kendisi için olmadığını bilerek, evde onu bekleyenleri düşündüğü için bu kadar korkarak merdivenleri inmeye başladı. Kendisi için bir şey yapacak mıydı? Hem kendisi için bir şey yaparak mutlu olmanın, hem de evde onu bekleyenler için çalışmanın ve güçlü kalmanın bir yolu yok muydu? Bilmiyordu Atike. Onun yerine bilenler vardı oysa ki... Güvercinler Atike'nin ruhundaydı yeniden. Atike hiç bilmedi bunu. Yaşadı sadece onları. Önce düşte, sonra gerçekliğinde... Silkindi yeniden. Şimdilik, çocukları ve kocası için göğüslemeye hazırdı müdire hanımın söyleyeceklerini. Gelmişti.

- Neredesin Atike!

- Buradayım müdire hanım.

- Şimdiyi sormuyorum Atike, neden anladığın halde konuşmamızı zorlaştırıyorsun? Hep bunu yapıyorsun, farkında mısın?

- Neyi? Anlamadım müdire hanım.

- Sürekli dalgınsın Atike. Sürekli. Ev durumunun kötü olduğunu biliyorum, maddi sıkıntı içinde olduğunu da. Ve çalışkan olduğun için bu dalgınlıkların hep hoş görüyorum, bilmiyorum farkında mısın?

Önüne baktı Atike. Yer siyahtı. Ve müdire hanımın odasında perdeler de çekilmişti. Oda karanlıktı, pencereler görünmüyordu.

- Başladığın işi bitiremiyorsun artık bu dalgınlıkların yüzünden, biraz önce neden odaları temizlemeyi yarım bıraktın Atike?

Önüne bakmaya devam etti Atike susarak. Söylemeyecekti. Bir öğrenciyi müdire hanıma şikâyet etmek aklından bile geçmezdi. Kendi işindeki bir sorundu bu. Kendisi halletmeliydi. "Belki yanlış, ama böyle düşünüyorum" diye geçirdi içinden, silkindi Atike... Müdire hanım kayıtsızlığına verdi bu silkinmeyi, sinirlendi...

- Bir de cevap vermiyorsun Atike! Söyle misin ben seninle uğraşmak zorunda mıyım? Dışarıda senin gibi bu işe muhtaç kaç kişi var biliyor musun? İki buçuk milyon işsiz var bu ülkede ve hepsi aç. Neden böyle bir işi elde etmişken değerini bilmiyorsun? Üstelik evde kocan ve çocukların buradan kazandığın paraya muhtaçken?

Atike'nin yüzü asıldı, evini ve koşullarını düşündü. Günde 12 saat temizlik yaptıktan sonra deterjandan yıpranmış elleriyle eve gidişini, yaratabildiği zamanlarda aynı ellerle kendi evini de temizleyişini, evin ihtiyaçlarını karşılamak için verdiği mücadeleyi düşündü. Bunların arasında çocuklarının geleceğinden sorumlu olmak da vardı, onları okula hazırlamak ve ellerindeki kitapların hayatta en önemli şey olduğunu anlatmak. Beyaza düş yüklediğinden tüm kitaplar beyazdı onun için ve beyaz kitaplar veriyordu çocuklarının ellerine her gün. Anlatıyordu onlara beyazlığın düşler olduğunu. O beyazlık olmasa gerçekliğinde yok olacaktı. Ve şimdi çocuklarının geleceğine de bu beyazlıktan aldığı güçle yön vermeye çalışan Atike'ye bu "düşsel zamanları" için hesap soruluyordu.

Müdire hanım bilmiyordu, ötelere olmasa Atike hiç çalışmazdı ki... Kocasını düşündü sonra Atike. O liseyi bitirmişti. Zaten evlendiklerinde kocasının iyi bir işi olduğu ve geçinebileceklerini anladıkları için yarım bırakmıştı liseyi. Hastanede memurdu kocası. Her gün yüzlerce olay yaşardı, yüzlerce yere koşardı. Ama üç yıl önce geçirdiği trafik kazası eve hapsetmişti kocasını. Atike aşık olduğu için evlenmişti. Bu çileyi sevdiği erkek ve çocukları için çekiyordu. Kocasını, Atike yanında olduğunda haftada bir gün dışarı çıkabiliyordu, geri kalan zamanlarda evdeydi. Okuyordu bu yüzden, sürekli okuyordu. Eskiden hastane hikâyelerini anlatırdı Atike'ye. Şimdi ise yine anlatacak yüzlerce hikâyesi oluyordu bu defa roman kahramanlarından oluşan. Atike yastığa başını koyduğunda da "binlerce" olmaya devam ediyordu bu yüzden; kendi gerçeklikleri -yurttaki yüzlerce gerçek hayat- kocasının eskiden yaşadığı hastane öyküleri, yeni kurgusal dünyalar, çocuklarına ait hayat ve kendi düşsel beyazlığı. "Binlerceyim" dedi Atike, yine sesli söylemişti...

Müdire hanım anlamsızca Atike'ye baktı.

- Cevap vermiyorsun ve konuşmanı istediğimde saçma cevaplar veriyorsun. "Binlerceyim" de ne demek? Seni bu işte daha fazla tutmam için bir neden yok aslında. İkinci kattan da şikâyetler alıyorum seninle ilgili. İşini yapış tarzından şikâyetçi öğrenciler var ve biliyorsun biz öğrencilerden para kazanıyoruz... Ne demek istediğimi anladın mı bilmiyorum...

Kafasını salladı Atike. Sabah yaşadıklarını düşündü ve acı bir gülümseme belirdi dudaklarında. Kazandığı parayı, içinde bulunduğu güvencesiz durumu düşündü. Gülümsemesinin acı çizgisi derinleşti. Müdire hanım için burada çalışan kişinin kim olduğu, içinde bulunduğu ruh hali hiç önemli değildi. Üstelik verdikleri para bu kadar komik ve yaptıkları iş bu kadar ağırken. "Aylarca çalıştır, üç kuruş maaş ver ve sonra kapının önüne koy. Bu kadar kolay bir kişinin işine son vermek" diye düşündü Atike. İstemsizce kapıya baktı. Müdire hanım ne düşündüğünü anlamışçasına "Sana son bir şans veriyorum Atike." dedi. "İşini düzgün yapmanı ve iş arasındaki dalgınlıkların istemiyorum artık. Aksi takdirde ne olacağını biliyorsun". İrkildi Atike. Müdire hanım kendisiyle hiç böyle tehditkar konuşmamıştı. "Ortaya koyduğum emeğe saygı duyulmaması ne sinir bozucu" diye düşündü Atike. Kat görevlisi arkadaşlarından da duyuyordu sürekli müdirenin herkese böyle davrandığını. Bir mazeret buluyor ve kırkına yaklaşanları işten çıkarıyor, yerine daha çok ezebileceği genç işçileri alıyordu... "Zamanım yaklaşıyor" diye düşündü Atike. "Sömürmek ne kolay onlar için". Daldı Atike. Hizmet ettiği kişilerce hor görülenleri, işverenlerce saygısız davrananları düşünmeye, sistemin emeğe yaptığı hakareti nasıl değiştirebileceğine daldı... Gözleri kapandı.

Tekrar mutfaktaydı. Kanat sesiyle açtı gözlerini. Güvercin duruyordu pencerede. "Mutsuzsun Atike" dedi güvercin.

"Mutsuzum" dedi Atike.

"Mutlu olmak istiyor musun?" dedi güvercin.

"Elbette" dedi Atike. "İstiyorum". Yine "binlerce" olabilirim ama yeter ki engellemesin beni binlerce olmam, ben gönül verdiğim yerde olmak istiyorum. Hem kendim için, hem kocam ve çocuklarım için orada olmak istiyorum."

"Bin kanadıma o halde" dedi güvercin. Atike çekinmedi. Beyazdı güvercin. Anlamasa da güveniyordu beyazlığa. Anlamadı nereye gittiklerini ama bindi güvercinin kanadına. Uçtu... Uçtu... Uçtu...

Beyaz bir odada açıyor gözlerini. Güvercin kanadındaydı az önce. Güzel bir hayatta, beyaz bir dünyadaydı. Gökyüzü renklerinde. Uçtu uçtu ve kalabalık bir aleme daldı. Beyaz kıyafetiyle, elindeki beyaz kapaklı bir kitapla, gülümseyerek yürüyordu. Eteğini çekiştiren çocuklar çamurlu ama aydınlıktılar, temiz bir çamurun nasıl olduğunu gördü Atike. Emeğin çamurunu ve emeğin aydınlığını. Çocuklar üretiyorlardı, oyun üretiyorlardı ve onlar da emekçiymiş aslında... Kendi oyunlarını yaratabilen minik, aydınlık emekçiler. Atike yürüyordu, biliyordu nereye gittiğini. Bilmese de çamurun içindeki dostları götürüyordu zaten onu... Aydınlığın kaynağına... Beyaz bir atölyeye götürdü minik dostları onu. Kocaman bir kapısı vardı. İçerde beyaz önlüklü binlerce kadın ve çocuk... Önce

kendi çocuklarını gördü Atike, resim yapıyorlardı kağıtlara. Yaklaştı... Yaklaştı... Geleceklerini çiziyordu çocukları. Mutlandı. Tüm çocuklar geleceklerini çiziyordu atölyede... Ve hepsi aydınlıktılar.

Kadınları dolaşmaya başladı Atike. İş arkadaşları da vardı aralarında. Kimi masada telefonla konuşuyor, kimisi yolculuk hazırlıkları yapıyor, kimisi bir makineyi inceliyor, kimisi ise patronuyla güler yüzle konuşarak yerleri temizliyordu... Doktor, pilot, mühendis, işçi kadınları bunlar. Her meslekten kadın kendi işini severek yapıyordu burada. Dünya bembeyazdı. Hem işlerini yapıyorlar, hem de çocukları özgür bireyler olarak yetişiyordu. İşçi kadınlar bile severek yapıyordu işini. Atike inanmadı gözlerine. Eteklerinden çekiştiren aydınlık çocuklar onu bir masaya yönelttiler. Atike anlamadı. Masada yüzlerce beyaz kitap ve beyaz kağıt vardı. Güvercin uçarak geldi masaya. Atike'ye beyaz bir kalem getirdi. "Ne yapacağım?" dedi Atike. "Yazacaksın" dedi güvercin. "Neden?" dedi Atike. "Sen demiyor muydun binlerceyim diye" dedi güvercin. "Binlerce hikâye yazmalısın sen. Ve öğrenmeli herkes iç dünyanı. Yıllardır biriktiriyorsun, artık paylaşmanın zamanı." "Haklısın" dedi Atike. "Peki ne yazacağım?" Gülümsedi güvercin, atölyenin üzerinde uçtu, binlerce kadını gösterdi. "Neden onların hikâyelerinden başlamıyorsun? O kadar çok şey yaşadın, gördün ve dinledin ki kocandan... Eminim yazacak çok şeyin vardır ve burada hikâyelerinin yazılması için binlerce kadın seni bekliyor..." Güvercin kalemi Atike'nin önüne doğru itti. Ve atölyenin üzerinde dönüp ötelere kayboldu...

Adı Sündüz. Hayır Meryem. Şirin. Durdurdu kendini Atike. İlk defa yazacaktı. Kendi hikâyesi olmalıydı o halde. Devam etti. Hayır. Atike idi adı. Kendi adı. Atike. Yazdı. Güvercin kanadındaydı az önce. Güzel bir hayatta, beyaz bir dünyadaydı. Gökyüzü renklerinde. Uçtu... Uçtu... Kalabalık bir aleme daldı.

Atike kalemi elinden bıraktı. Ve uyanmadı. Düşlerinde kaldı. Ve bütün kadınlar Atike'nin düşlerinde kaldılar. *

Görme ve işitme engelli yazar, kadın hakları savunucusu
Helen Keller'in hayat boyu öğretmeni...

Anne Sullivan

Örnek hayatı, yaşama bakışı, işitme ve görme engelli bireylerin iletişim kurmalarını mümkün kılan eğitim felsefesiyle günümüzde ilham kaynağı olmaya devam eden Anne Sullivan, görme ve işitme engelli yazar, kadın hakları savunucusu Helen Keller'e nerdeyse bir ömür hem öğretmen hem yaşam arkadaşı olmuş. İki ismi birbirinden ayrı düşünmek imkânsız.

Selgin Zırlı Kaplan

Helen Keller'den söz etmeden Anne Sullivan'ı anlatmak elbette mümkün değil. Genç yaşta Helen'le yolu kesişen Anne, hayatının büyük bir bölümünü onun dünyayla iletişimini sağlamak, kendi ayakları üzerinde durmasına yardımcı olmak amacıyla eğitimine adanmış. Dünyaca ünlü yazar ve aktivist Helen Keller hem işitme hem görme engeline rağmen çok iyi bir eğitim aldı, üniversite diploması alan ilk işitme engelli kadın oldu. Onun bu duruma gelmesinde

Anne Sullivan'ın rolü yadsınamaz. Kullandığı yöntemler, günümüzde hâlâ en etkin yöntemler olarak bu alanda kullanılmaya devam ediyor.

Anne Sullivan, 1866 yılında dünyaya geldi. İrlanda'dan göç etmiş Massachusetts'te beş çocuklu yoksul bir ailenin hayatta kalmayı başaran iki çocuğundan biriydi. Annesi tüberkülozdan öldüğünde Anne dokuz yaşındaydı. Annesi öldükten sonra babası onu Tewksbury'de yoksullar için ayrılmış bakımevine bıraktı. Orada kötü koşullarda yaşam mücadelesi veren Anne, henüz beş yaşındayken, gözlerine bulaşan bir bakterinin yol açtığı trahom hastalığı neticesinde görme yeteneğinin büyük bir kısmını kaybetti. Geçirdiği ameliyatlara kısmen de olsa görme yeteneğini geri kazandı. Ancak ömrünün kalan kısmında görme konusunda engellilere benzer bir yaşam sürecekti.

Anne, 1880 yılında on dört yaşına girdiğinde görme engelliler okuluna gönderildi. Okulda verilen eğitimi dikkatle takip etti, kendini derslerine verdi, başarılı bir öğrenci oldu. İşaret dilini çok kısa bir sürede öğrendi ve görme engelli öğrencilerin yanısıra hem görme hem işitme engelli öğrencilerle iletişim kurmaya çalıştı. Avuç içine yazma yöntemiyle gözleri görmeyen biriyle iletişim kurmayı öğrendi. Elli yıldır okulda bulunan ve görme ve işitme engelli bireylerle iletişim konusunda deneyimli olan Laura

Bridgman sayesinde iletişim becerilerini geliştirdi. Manuel alfabeyi ondan öğrendi. Anne, 1886 yılında sınıfının en başarılı öğrencisi olarak Perkins görme engelliler okulundan mezun oldu.

Anne Sullivan'ın Helen Keller'le birleşen hayat hikâyesi mezuniyetinden sonra başladı. Helen, henüz 19 aylıkken geçirdiği bir hastalık sonucu hem işitme hem görme yeteneğini kaybetmişti. Tamamen dünyadan kopuk, saldırgan ve öfke dolu bir çocuğa dönüşmüştü. Ailesi, Perkins görme engelliler okulundan Laura Bridgman'ın adını öğrendi. Onun aracılığıyla okul müdürüne ulaştılar. Okul müdürü Michael Anagnos, yeni mezun Anne Sullivan'ı yedi yaşındaki Helen Keller'i eğitmesi için görevlendirdi.

Anne Sullivan, Keller ailesinin Alabama eyaleti Tuscumbia kentindeki evlerine vardığında 1887 yılının Mart ayıydı. Anne'nin ilk sorusu "Helen nerde" oldu. Yirmi yaşındaki genç öğretmenin öğrencisiyle ilk karşılaşması dehşet dolu geçti. Helen hem görme engelliydi hem de hiç bir şey işitmiyordu. Anne Sullivan'ın ilk izlenimi, Helen'in bir insandan çok bir hayvan gibi hayat sürdürüydü. Saçları çok bakımsızdı ve birbirine

Anne Sullivan, Helen'in avuç içine işaret diliyle yazarak harfleri öğretiyor...

dolaşmıştı, elbisesi yırtık ve kir içindeydi. Yemeği elleriyle ağzına tıkararak yiyordu ve herkesin tabağına ellerini daldırıyordu. Annesinden başka kimsenin kendisine dokunmasına izin vermiyordu.

Helen, iki yaşındayken görme ve işitme yeteneğini tümüyle kaybetmişti. Konuşmayı hiç öğrenememişti. Eşyaları ve gideceği yerleri elleriyle dokunarak tanıyordu. Anne, ona avuç içine dokunarak önce harfleri, sonra harflerden oluşan kelimeleri öğretti. Örneğin eline oyuncak bebeğini verdiğinde, avucunun içine bebek kelimesinin harflerini yazdı. Ancak Helen, ilk başlarda kelimelerle eşyaların bağlantısını çözememişti. Kelimeleri öğreniyor ve aynen tekrarlıyordu, ancak bunların eşyaları tanımladığını anlamıyordu. Anne'nin Helen'e harfleri ve kelimeleri öğretmeye başlamasından yaklaşık bir ay sonra, 5 Nisan 1887 günü bahçedeki su tulumasına götürdü ve ellerine su pompalayarak tekrar ve tekrar ellerinin içine su kelimesini yazdı, o gün Helen'in aydınlandığı gün oldu. Sonunda Anne'nin ne yapmaya çalıştığını anlamıştı. Bu tarih, Anne ile Helen'in elli yılı aşacak öğretmen-öğrenci ilişkisinin ve hayat boyu can yoldaşlığının başlangıcı oldu.

Takip eden haftalarda Sullivan, Helen'e kelimeleri birleştirerek cümleler kurmayı öğretti. Daha sonra alfabeyi öğretmek için kabartma harfler bulunan kartlar kullandı.

Beş yıl içerisinde Helen Keller dokuz yüz kelimeyi ve mektup yazmayı öğrendi.

Helen'in kaydettiği ilerlemeden heyecan duyan Anne Sullivan, onu Perkins Enstitüsü'ne götürdü, Keller orada okumayı öğrendi. Ayrıca Braille alfabesini de öğrenerek bu alfabeyle yazılmış kitapları okumaya başladı. Sullivan, ayrıca Helen'e imkânsız olarak görülen bir hayali gerçekleştirmesine de yardımcı oldu, ona konuşmayı öğretti.

Helen için Anne daima "öğretmen" olarak kaldı, ona hep bu isimle seslendi. Aralarındaki dostluk hiç bitmedi. Helen genç kız olup üniversiteye gittiğinde de Anne onu yalnız bırakmadı. Helen'in kendini yetiştirmesinde büyük desteği oldu.

Helen, akademiden diploma almayı başaran ilk görme ve işitme engelli kadın oldu. Hayatının ilerleyen dönemlerinde çok başarılı bir yazar ve aktivist oldu. Anne hep onun yanındaydı.

Sullivan 1936'da öldüğünde Keller oradaydı ve onun elini tutuyordu. Anne Sullivan'ın naaşı Washington DC'deki Ulusal Katedral'e yerleştirildi. Bu hakkı elde eden ilk kadın o oldu.

Helen'in akademiye devam ettiği dönemde de Anne Sullivan onun yanındaydı...

Helen Keller'in, toplumsal meselelere dair pek çok kitabı bulunuyor. Kitaplarından bazıları da Anne Sullivan'ı anlatmak için yazdıklarından oluşuyor. Onun hakkında yazdığı ilk kitabı 1955 yılında "Öğretmen: Anne Sullivan Macy" adıyla basıldı.

Anne Sullivan'ın ve Helen Keller'in öyküsü pek çok esere konu oldu. Tiyatro oyunları, sinema filmleri çekildi, fotoğrafları posta pullarına konuldu, öykülerini anlatan pek çok kitap yazıldı. *

Anne Sullivan'la Helen Keller'in karşılaşma hikâyesini anlatan film:

Karanlığın İçinden

Anne Sullivan'la Helen Keller'in hayatlarının nasıl kesiştiğini anlatan 2000 tarihli ABD yapımı "Karanlığın İçinden" filminin orijinal adı "Miracle Worker" (Mucize İşçi). Filmin ilk versiyonu 1962'de çekildi. 1979'da bir film daha çekildi. Yönetmenliğini Nadia Tass'ın üstlendiği 2000 yapımı filmde, Anne Sullivan'ı Alison Elliott, Helen Keller'i ise Hallie Eisenberg canlandırdı. Senaryo, 1959'da bir tiyatro oyunundan esinlenen ABD'li oyun yazarı William Gibson'a ait. Her üç filmde aynı senaryo kullanıldı. Fotoğraftaki sahne, Helen'in kelimelerle nesnelere arasında bir bağ olduğunu anladığı zamanı anlatıyor. *

Kır yaşamını tuvale aktaran kadın, Marcella Cooper:

"Basit şeylerde büyük güzellikler görüyorum"

Marcella Cooper, İngiltere'nin doğusunda bulunan Suffolk kırsalında yaşayan bir sanatçı. Çevresini, evini, günlük aktivitelerini tuvale taşıyor. Başta hobi olarak başlayan bu çalışma daha sonra geçimine katkı da sağlamaya başlamış. Oturduğu 16. yüzyıldan kalma sazdan çatılı kır evinin içi ve çevresi, resimlerinde önemli bir yere sahip. Kullanılan renkler, basit çizimler ve her birinde ayrı bir günlük uğraşın yer aldığı bu eserler büyük ilgi görüyor.

köy olması nedeniyle, iki çocuğunu evde eğiten Marcella, çocuklarını yetiştirirken amatör olarak resim yapmaya başladı.

Resim ve çizim yapmaya küçük yaşlarda başlayan Marcella Cooper'in amatör olarak yaptığı resimler beğenilince tanıdıklarına satmaya başladı. Bu dönem yaptığı resimleri "*profesyonelden çok günlük resimler*" olarak değerlendiren Marcella, 34 yaşındayken, bir gün bir mağazada görüp beğendiği bir tavşan resmini satın almak için parası yetmeyince kendisi bir tavşan resmi yapmaya karar verdi. Kendi yaptığı resmin, mağazadakinden daha güzel olduğunu düşünen Marcella, o gün, profesyonel ressamlık yapabileceğine inandı. Çevresi de aynı doğrultuda yorumlar yapınca amatörcüce başladığı işi ilerletmeye karar verdi.

Kırkly yaşlarındayken üç yıl güzel sanatlar fakültesine devam etti. Başta kavramsal çalışmaya teşvik edildi, daha sonra gerçek kimliğini ve ilgi alanlarını yansıtan, "*içini ısıtan, samimi hissettiren*" tarzda resim yapmaya yöneldi. Bir dönem lino baskıya zaman ayırdı, ancak istediği verimi ve renk zenginliğini elde edemediği için klasik resim tarzına döndü. Yaptığı resimlerdeki basitlik ve sadelik, kendi deyişiyile "*lino baskı çalışmanın sonucu edindiği bir özellik*". Bu basitliği sevdiğini belirten Marcella, resimlerindeki sadeliği şu sözlerle açıklıyor: "*Basit işlerle uğraşmak, sakinleşmek için vakit geçirmek ve anı yaşamak için gösterdiğim çaba, eserlerime de yansıyor. Basit şeylerde büyük güzellikler görüyorum ve yavaş yaşamının keyfini çıkartıyorum.*"

İngiltere'nin doğusunda bulunan ve kırsal hayatın çok fazla değişmediği bölgelerden birisi olan Suffolk'ta ressamlık yapan Marcella Cooper, 1966 yılında Londra'nın güneyinde bulunan Wimbledon'da dünyaya geldi. Okuldan hemen sonra at yarış harasında çalışmaya başladı. Daha sonra işin merkezinde çalışmak amacıyla yarış atı antrenörü Sir Mark Prescott ile çalışmak için 1886'da henüz yirmisindeyken Newmarket'e taşındı.

26 yaşında aile kurmaya karar veren Marcella, 1992'de işi bırakarak Bury St Edmunds'un dışında bulunan Suffolk bölgesine bağlı Great Livermere'e taşındı. Taşındığı köy merkezden uzak, kırsal bir bölgede. Merkezden izole bir

Bu yavaş kır hayatının izlerini tüm resimlerinde görmek mümkün. Yaşadığı ev, onaltıncı yüzyıldan kalma sazdan çatısı bulunan eski bir ev. Bu evde eşi, iki köpeği ve iki kedisiyle yaşıyor. Resim yaparken, yaşadığı evin içi, kullandığı çaydanlık, kupa, radyo, kilim gibi eşyaların yanısıra evin bahçesi ve çevresi de oldukça ilham veriyor.

Resimlerinde kendisine eşlik eden köpekler, kediler, evcil hayvanlar, baykuşlar, kuşlar ve çiçekleri resmeden Marcella, günlük hayatında gerçekleştirdiği aktiviteleri de resimlerine aktarıyor. Sanat faaliyetlerine yüklediği anlamı şu sözlerle dile getiriyor:

"İçe dönük, dış dünyadan soyutlanmış bir doğada yaşamaktan kaynaklı olarak günümü çoğunlukla kır evimin etrafında yürüyerek, çömlek yaparak, bahçe işleriyle uğraşarak, yemek pişirerek, kitap okuyarak, çevreyi keşfederek geçiriyorum. Resimlerimi yaparken günlük hayatım bana büyük ilham kaynağı oluyor."

Kır evinin önünde bulunan ve atölye olarak kullandığı kulübenin içinde ayrıca tiftik baskılarını oluşturmak için kullandığı, antika yıkama makinesinden dönüştürülmüş baskı aleti de bulunuyor. İlk sergisini 2019'da açan Marcella Cooper'in eserleri sanatseverler tarafından büyük ilgi görüyor. Pek çok galeride sergilenen çalışmaları aynı zamanda takvim, ajanda ve kitap arası tasarımlarında da kullanılıyor. [SZK]

Marcella Cooper'in eserlerini yakından görmek için:

www.marcellacooperart.com

www.facebook.com/marcellacooperart

16. yüzyıl İngilteresi'nin sazdan çatılı evleri MARCELLA COOPER'A İLHAM VEREN EV

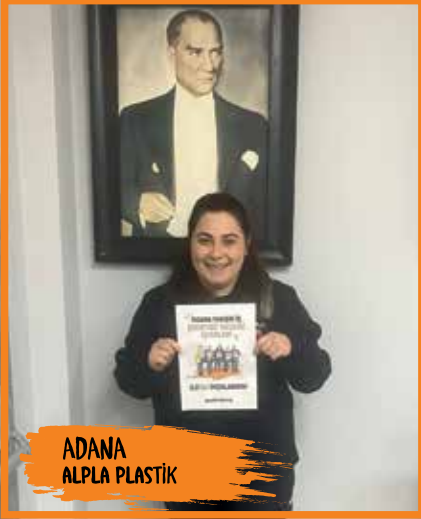
Marcella Cooper'in 26 yaşında evlendikten sonra taşındığı Suffolk kırsal alanında bulunan sazdan çatılı ev, İngiltere'de 16. yüzyılda yaygın olarak kullanılan yapı türlerinden biri. İçini kendi zevkine uygun olarak döşeyen Marcella'nın resimlerinde evin içi ve çevresi önemli bir yer tutuyor.

İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ

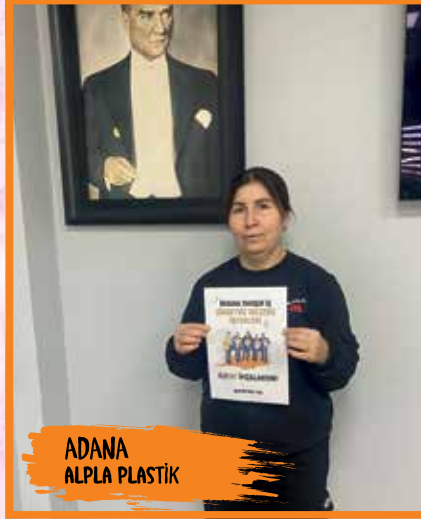

ILO190 İMZALANSIN!

PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "ILO190 İMZALANSIN" DEDİ

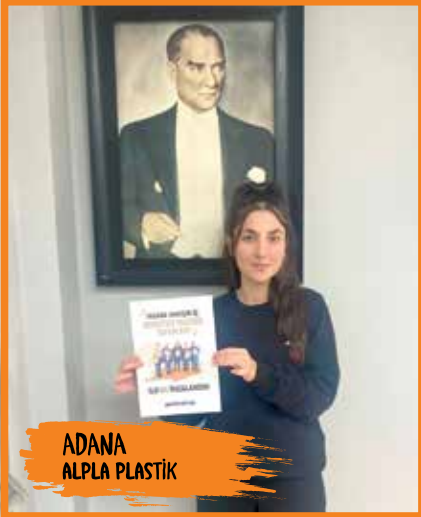
ADANA
ALPLA PLASTİK

ADANA
ALPLA PLASTİK

ADANA
ALPLA PLASTİK

ADANA
ALPLA PLASTİK

ADANA
CEYHAN BOTAŞ

ADANA
CEYHAN BOTAŞ

ADANA
CEYHAN BOTAŞ

ADANA
CEYHAN BOTAŞ

ADANA
İSKENDERUN GÜBRE

İnsana Yakışır İş, Şiddetsiz Tacizsiz İşyerleri!

İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ

İLO190 İMZALANSIN!

PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "İLO190 İMZALANSIN" DEDİ

ALİAĞA
RAVAGO PETROKİMYA

ANKARA
OASİS MEDİKAL

ANKARA
OASİS MEDİKAL

ANKARA
PROVET

BURSA
AUTONEUM ERKURT

BURSA
AUTONEUM ERKURT

İLO190 İmzalansın!

İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ

ILO190 İMZALANSIN!

PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "ILO190 İMZALANSIN" DEDİ

BURSA
FAURECIA POLİFLEKS

BURSA
FAURECIA POLİFLEKS

BURSA
FAURECIA POLİFLEKS

BURSA
FAURECIA POLİFLEKS

BURSA
FAURECIA POLİFLEKS

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

İnsana Yakışır İş, Şiddetsiz Tacizsiz İşyerleri!

İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ

İLO190 İMZALANSIN!

PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "İLO190 İMZALANSIN" DEDİ

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

İLO190 İmzalsın!

İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ

İLO190 İMZALANSIN!

PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "İLO190 İMZALANSIN" DEDİ

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

BURSA
VIBRACOUSTIC

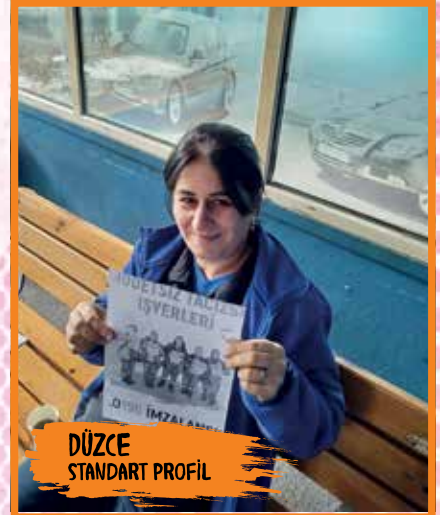
BURSA
PLASTİFORM PLASTİK

DÜZCE
STANDART PROFİL

DÜZCE
STANDART PROFİL

DÜZCE
STANDART PROFİL

İnsana Yakışır İş, Şiddetsiz Tacizsiz İşyerleri!

İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ

İLO190 İMZALANSIN!

PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "İLO190 İMZALANSIN" DEDİ

DÜZCE
STANDART PROFİL

DÜZCE
STANDART PROFİL

DÜZCE
STANDART PROFİL

DÜZCE
STANDART PROFİL

DÜZCE
STANDART PROFİL

DÜZCE
STANDART PROFİL

DÜZCE
STANDART PROFİL

DÜZCE
STANDART PROFİL

İLO190 İmzalasın!

İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ

İLO190 İMZALANSIN!

PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "İLO190 İMZALANSIN" DEDİ

İSTANBUL 1
GENVEON İLAÇ

İSTANBUL 1
POLİMER DANFOSS

İSTANBUL 1
NOVARTIS İLAÇ

İSTANBUL 1
POLİMER DANFOSS

İSTANBUL 1
POLİMER DANFOSS

İSTANBUL 1
POLİMER DANFOSS

İnsana Yakışır İş, Şiddetsiz Tacizsiz İşyerleri!

İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ

İLO190 İMZALANSINI

PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "İLO190 İMZALANSINI" DEDI

İSTANBUL 1
POLİMER DANFOSS

İSTANBUL 1
POLİMER DANFOSS

İSTANBUL 1
POLİMER DANFOSS

İSTANBUL 1
POLİMER DANFOSS

İSTANBUL 1
POLİMER DANFOSS

İSTANBUL 1
3M İNOVASYON

İLO190 İmzalandı!

İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ

İLO190 İMZALANSIN!

PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "İLO190 İMZALANSIN" DEDİ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İnsana Yakışır İş, Şiddetsiz Tacizsiz İşyerleri!

İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ

İLO190 İMZALANSIN!

PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "İLO190 İMZALANSIN" DEDİ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

İSTANBUL 2
MEFAR İLAÇ

TRAKYA
TPAO BÖLGE MÜD.

İLO190 İmzalandı!

İNSANA YAKIŞIR İŞ
ŞİDDETSİZ TACİZSİZ
İŞYERLERİ

İLO190 İMZALANSIN!

PETROL-İŞ'Lİ KADINLAR "İLO190 İMZALANSIN" DEDİ

KIRIKKALE
PETLAS PLASTİK

TRAKYA
PAS SOUTH

TRAKYA
PAS SOUTH

TRAKYA
PAS SOUTH

TRAKYA
PAS SOUTH

TRAKYA
VERİTAS

TRAKYA
VERİTAS

İnsana Yakışır İş, Şiddetsiz Tacizsiz İşyerleri!

Gebze Şubesi Kadın Komisyonu'nun 25 Kasım Etkinliğindeydik

TOPLUM VE ÇALIŞMA YAŞAMINDA ŞİDDET VE TACİZİN ÖNLENMESİ İÇİN YASAL DAYANAKLAR

Gebze Şubesi Kadın Komisyonu tarafından şube toplantı salonunda gerçekleştirilen toplantıda dergimiz genel yayın yönetmeni Selgin Zırhlı Kaplan çalışma yaşamında şiddet ve tacizin önlenmesiyle ilgili yasal mevzuatın yanısıra sendikamızın politikaları ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 190 sayılı "Çalışma Yaşamında Şiddet ve Tacizin Önlenmesi Sözleşmesi"ni; Avukat Elif Yetigin ise 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un ve bugüne kadar en kapsamlı korumayı sağlayan ve Türkiye'nin çekildiği İstanbul Sözleşmesi'nin ayrıntılarını paylaştı. Gebze şubemizin örgütlü olduğu işyerlerinden kadın üyelerimizin yanısıra şube yönetici ve temsilcilerinin de katılım gösterdiği etkinlikte sunumlar sonrasında soru cevap bölümünde kadın işçilerin çalışma yaşamında karşılaştıkları sorunlar, zorluklar ve talepler dile getirildi, uzmanlar çözüm konusunda görüş ve önerilerini paylaştı.

GEBZE ŞUBESİ KADIN KOMİSYONU 25 KASIM'DA İŞYERLERİNDE KADIN ÜYELERLE BİRARAYA GELDİ

Gebze Şubesi Kadın Komisyonu, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele günü vesilesiyle Gebze şubemizin örgütlü olduğu işyerlerinde kadın üyelerle bir araya gelerek kadın komisyonunun basın açıklamasını okudular.

GEBZE
A RAYMOND

GEBZE
CONTA ELASTİK

GEBZE
DURDEN PLASTİK

Kadına Yönelik Şiddeti

Durdurmak İçin Mücadeleye!

Petrol-İş üyesi işçi kardeşlerimiz, bugün 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü. Bir kez daha kadına yönelik şiddeti kınama, isyan, umut ve dayanışma duygularıyla bir araya geldik. Dünyanın dört bir yanında şiddet, taciz, mobing ve kadın cinayetlerine karşı sesimizi yükseltiyoruz.

İçinde bulunduğumuz 2024 yılının Kasım ayına kadar 348 kadın cinayeti gerçekleşti. Son derece ağır bir tablo ile karşı karşıyayız. Bu durum aynı zamanda ülkeyi yönetenlerin şiddeti sıradanlaştıran, kadınların yasal kazanımlarını ortadan kaldıran, kadına yönelik şiddeti mazur gören ve meşrulaştıran politikalarının bir sonucudur. Biz Petrol-İş üyesi kadınlar olarak şiddet, acı ve karamsarlık sarmalına hapsolmayı kabul etmiyoruz. Birlik, mücadele ve dayanışma güçlendikçe kadın cinayetlerinin son bulacağına inanıyoruz.

Şiddet farklı görüntülerle toplumun her tarafına yayılarak ilerliyor. Bu kadarı da olmaz dediğimiz, vicdanları derinden yaralayan durumlar yaşanıyor. Bunun bir örneği olarak "yenidoğan çetesi" diye adlandırılan, SGK'yı ve emekçi aileleri soymak için henüz dünyaya gözlerini yeni açmış bebeklerin canına kast eden bir şebekenin varlığına şahit olduk. Bu yaşananların sağlıkta ticarileşmenin bir sonucu olduğunu bilmemiz gerekiyor. Bu yaşananların insanları vicdansızlığa iten cesazsı bırakma, hesap sormama politikalarının sonucu olduğunu bilmemiz gerekiyor. İnsanları para uğruna bu kötülükleri yapmaya yönlendiren çarkı bozuk bir düzende yaşıyoruz.

Kardeşler! Bu öylesine çarkı bozuk bir düzen ki huzur ve barış içinde yaşamak mümkün değil. Uzun süredir Ortadoğu'yu cehenneme çeviren emperyalist paylaşım savaşı dünyanın başka coğrafyalarına yayılarak devam ediyor. Gazze'de tüm dünyanın gözleri önünde kadınlar, çocuklar, bebekler öldürülüyor. Filistinli emekçiler başta olmak üzere emperyalist savaştan etkilenen tüm emekçilerin acılarını dindirecek, emperyalist savaşa son verecek olan güç nedir, nerededir? Bu güç silahları üretmeyi ve taşımayı reddedecek işçi sınıfındadır. Bu güç dünya işçilerinin birliğinde ve örgütlü mücadelesindedir. Bu nedenle dili, dini, rengi, cinsiyeti ne olursa olsun tüm işçiler olarak tek bir safta birleşmeliyiz. Şiddeti körükleyen, insan yaşamına değer vermeyen, dünyamızı kana bulayan zalim egemenlere birlikte karşı durmalıyız. Kadınların, çocukların, bebeklerin yaşam hakkını yok sayanlara birlikte karşı durmalıyız.

Yaşamak için birleşmeye, dayanışmaya ve mücadele etmeye ihtiyacımız var. Petrol-İş üyesi kadın işçiler olarak bu mücadelede yer almaya devam edeceğiz.

Ezilen, sömürülen, şiddete ve baskıya maruz kalan emekçi kadınları birlik olmaya ve mücadele etmeye davet ediyoruz.

Kadına yönelik şiddete hayır!

Emperyalist savaşlara hayır!

Yaşasın işçilerin birliği, yaşasın örgütlü mücadelemiz!

GEBZE
PLASCAM

GEBZE
STEEP TR

GEBZE
TEKNO KAÜÇUK

GEBZE
SERIPLAST

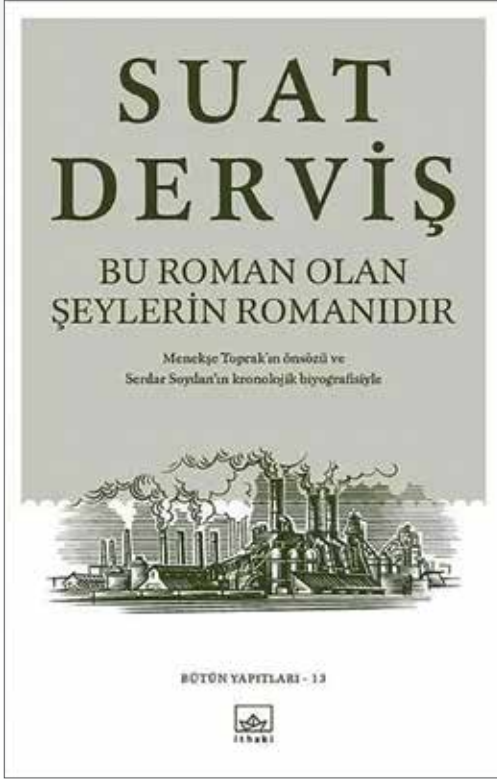
GEBZE ŞUBESİ KADIN KOMİSYONU 25 KASIM'DA GEBZE KADIN PLATFORMU'NUN YÜRÜYÜŞÜNE KATILDI

Gebze şubemiz kadın komisyonu üyeleri, Gebze'de sendikalardan ve sivil toplum örgütleriyle kadın gruplarından oluşan Gebze Kadın Platformu'nun "25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü" için düzenlediği yürüyüş ve basın açıklamasına katıldı.

Okuyan Kadın (Donna che legge): 1938
Giola Gandini (1906 – 1941), İtalya

BU ROMAN OLAN ŞEYLERİN ROMANIDIR

Yazan: Suat Derviş

İTHAKİ YAYINLARI

1. BASKI: 2018

Suat Derviş'in gerçekleri anlatan romanı...

BU ROMAN OLAN ŞEYLERİN ROMANIDIR

Toplumcu yaklaşımı, olayları tüm gerçekliğiyle dile getirmesini sağlayan anlatım gücü, sayısını kendisinin bile tam olarak bilmediği eserleriyle Cumhuriyet döneminin en verimli yazarlarından biri sayılan Suat Derviş'in bu romanı, İthaki Yayınları tarafından Menekşe Toprak'ın önsözü, Serdar Soydan'ın kronolojik biyografisiyle yayınlandı.

"Bir dokuma fabrikasında sömürülen, bütün hakları gasp edilmiş bir avuç insanın hayatının anlatıldığı roman toplumcu gerçekçi çizgide yayımlanan ilk kitaplardan.

Bu Roman Olan Şeylerin Romanıdır, Tan gazetesinde 1937 yılında tefrika edilmeye başlandığında toplumcu gerçekçi roman popüler bir tür değildi. Hatta köy ve taşranın dışına çıkıp şehir hayatını, kenar mahalleleri, fabrikaları anlatan roman yok denecek kadar azdı. Suat Derviş'i çalıştığı gazete muhabir olarak Sovyetlere gönderdiğinde romanı yarım bir şekilde, taslaklarıyla Kemal Tahir'e bırakmış, son kısmını Kemal Tahir tamamlamıştır. Tren yolculuğu sırasında iki kalın defter yazıp yolladıysa da gazete tefrikanın yeterince ilgi görmediğini söyleyerek Kemal Tahir'in sonu yazmasını istemiştir.

Bu koşullar altında yazılan ve okurla buluşan roman seksen bir sene sonra ilk kez Suat Derviş adıyla kitaplaşıyor. Dünden bugüne koşullarda ve sömürülen bir avuç insanın hayatında bir şey değişmediğini gözler önüne seren Derviş, zamanı aşan öngörüsü ve tahlilleriyle büyük bir yazar olduğunu gösteriyor.

"Derviş, 1930'ların yoksulluğunu, İstanbul'un işçi mahallesi olan Edirnekapı civarını öyle sahici anlatır, öyle çarpıcı resmeder ki yer yer Emile Zola'nın Germinal romanındaki maden işçilerini, bazen de John Steinbeck'in bu romandan iki yıl sonra yayımlanan Gazap Üzümleri'ndeki mevsimlik işçileri görür gibi olursunuz." Menekşe Toprak

(Tanıtım Bülteninden)

Suat Derviş

Asıl adı Hatice Saadet olan Suat Derviş İstanbul'da doğdu. Tıp profesörlerinden İsmail Derviş Bey ile Hesna Hanım'ın kızı olan Derviş, bir süre evde, özel dersler aldıktan sonra Kadıköy Numune Rüştiyesi'yle Bilgi Yurdu'nda eğitimine devam etti. 1918'de Almanya'ya giderek Berlin Konservatuvarı'nda piyano bölümüne yazıldı fakat kısa süre sonra edebiyat fakültesine geçti, doğu dilleri ve felsefe derslerine yöneldi. 1920 yılından itibaren imzası gazete ve dergilerde görülmeye başlandı. 1972'de Kasımpaşa Askeri Deniz Hastanesi'nde hayata gözlerini yumduğunda ardında elliye yakın roman, üç yüzü aşkın öykü, sayısız çeviri, değerli röportaj ve söyleşi dizileri bıraktı.

Everest Yayınları'ndan iz bırakan kadınlar serisi...

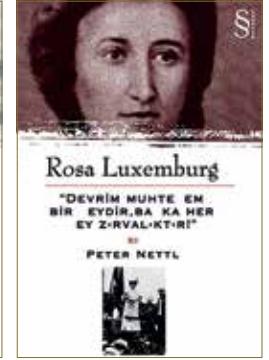
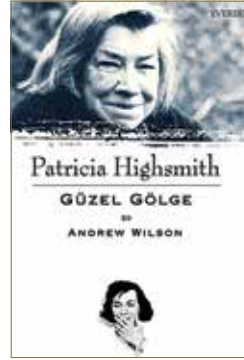
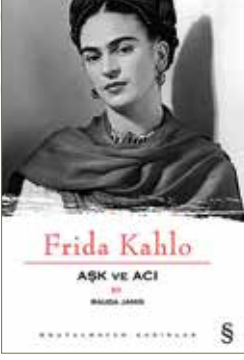
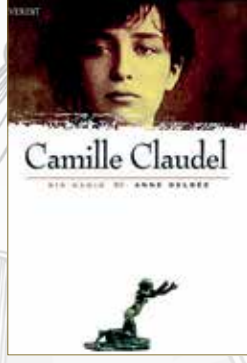
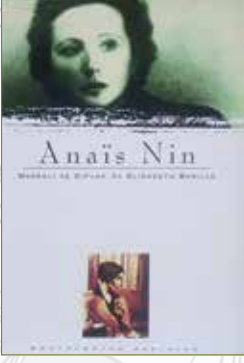
UNUTULMAYAN KADINLAR

Everest Yayınları tarafından 2020 yılında yayın hayatına kazandırılan "Unutulmayan Kadınlar" serisi; edebiyat, sanat, siyaset, toplumbilim gibi alanlarda öne çıkan başarılı kadınların öykülerini gün yüzüne çıkartıyor. On beş cesur kadının hayatını ele alın seride Anaïs Nin, Camille Claudel, Frida Kahlo, Georgia O'Keeffe, Isadora Duncan, Margaret Atwood, Martha Freud, Mata Hari, Milena, Patricia Highsmith, Rosa Luxemburg, Sarah Bernhardt, Sylvia Plath, Virginia Woolf ve Sevgi Soysal yer alıyor.

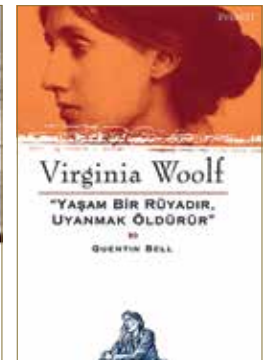
Sevgi Soysal Kitabının Tanıtım Yazısından:

"Sana söyleyemediklerimi karıncalara söyleyeceğim -senden benden yalnız bozkıra! Susuyoruz bak hep. Söyleyemediklerimizi susuyor, bilmediklerimizi konuşuyoruz. Senden benden yalnız bozkır, oysa yaratık dolu, yaşam dolu -ya karıncalar? Hep oturup cigara içiyoruz, konyak içiyoruz yetersiz, asıl yetersiz biziz, yalnızlığımız en yetersiz -ya bozkır? Ben kadının biriysem sevimliyim, sen bilmezsin güzel miyim, en büyük güzelliğim senin bilmezliğin, duymazlığın -ya en boş damlalar gözlerimizde? Bak, tozluymuz biz, çok tozluymuz -ya bozkır, bozkır yolundan kamyonlar geçerken kalkan toz? Bak, hayal kurarım, en zevksiz acıklı şeylere gözyaşı dökerim de kendimi bilmem. Biz bilmeyiz birbirimizi; böylesine mutlu değil miyiz bazı?"

Bu evrende her şeyi silecek birileri, yaşamları çoktan. Bu önemli değil, biz çoktan tükenmişiz. Bırakıp bırakıp irak kentlere bile gidemeyiz, bu uğraşı ister. Bak, bizi ağaçlandırmak güçtür -ya bozkır?"

UNUTULMAYAN
KADINLAR
EVEREST
YAYINLARI
2020

İNSANA YAKIŞIR İŞ ŞİDDETSİZ TACİZSİZ İŞYERLERİ

ILO190 İMZALANSIN!

petrol-iş